

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXX AUGUST - RUGPJŪČIO 17, 1995 Nr. 30

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AMBASADORIUS VYTAUTAS DAMBRAVA APDOVANOTAS GEDIMINO ORDINU

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas birželio 8 Gedimino 3-jo laipsnio ordinu apdovanojo Lietuvos ambasadorių Venesueloje Vytautą Dambravą. Nuotraukoje – prezidentas A. Brazauskas, ambasadorius V. Dambrava ir ordinų kancleris A. Meškauskas.

Atsakydamas į prezidento sveikinimą, ambasadorius Vytautas Dambravas pasidžiaugė dvigubu apdovanojimu – ordinu ir žavia gėlių puokšte. Jis išreiškė padėką už prezidento ir vyriausybės rodomą jam pasitikėjimą, vykdant svarbią jam patikėtą diplomatinę misiją Lotynų pasaulyje. Sunkaus darbo komplikuojoje misijoje jam nereikia pavydėti. Ko galima pavy-

dėti, – tai vidurnakčio tyloje į jo širdį atsiliepiančio už lango plevėsuojančios trispalvės vėjuje plakimo, kuris meną laimę ir garbę dirbti ir aukotis savam kraštui. Ambasadorius prašė niekad nesuabejoti jo pastangų nuostumi padėti Lietuvai siekti politinės – socialinės, ekonominės ir kultūrinės pažangos.

Be prezidento Brazausko iškilmingame akte dalyvavo

užsienio reikalų ministras Povilas Gylys, prezidento užsienio politikos patarėjas ambasadorius Justas Paleckis, valstybės ordinų kancleris Andrius Meškauskas, ambasatoriaus brolis Kęstutis Dambravas, draugai iš Kolumbijos – Laima ir Algis Didžiuliai, kiti vyriausybės atstovai bei žurnalistai. JK

APIE KOLABORANTUS, KONFORMISTUS IR OKUPACIJĄ

Romualdas Jurelionis

Žodis "kolaborantas" lyg ir buvo dingęs iš mūsų kalbinės apyvartos. Dėl daugelio priežasčių. Vieni, išvarginti nelengvos buities, visą dėmesį sutelkė duonai kasdieninei, kiti niekada ir nevargino savęs neaiškiais "filosofavimais". Nemažą vaidmenį suvaidino ir spauda, tam tikra intelektualiosios visuomenės dalis: prisidengusi objektyvizmo ir net tolerancijos skraiste, meistriškai dengė kolaboravimo faktą, teisingo jį. Bet jei iš Seimo tribūnos ištartą mintį, kad LKP CK pirmąjį sekretorių Antaną Sniečką reikėtų prilyginti Vytautui Didžiajam, galėjome laikyti kliesdiesiu, tai neseniai televizijos laidoje prezidento A. Brazausko

svarstymus apie kolaboravimą, reikėtų rimtai aptarti ir įvertinti. Vis dėlto tai valstybės vadovo nuomonė. O jos esmė tokia: kolaboravimas ne visada esąs blogas; gali būti kolaborantų, siekiančių gerų tikslų. A. Brazauskas tikriausiai tais geraisiais kolaborantais laiko kompartijos vadovus, kurie stengėsi statyti pramonės įmones, stiprinti kolchozus, ugdyti švietimą, mokslą ir kultūrą. Ši siaurai pragmatinė požiūris prezidentas A. Brazauskas išdėstė ir Valstybės dienos minėjimo kalboje, pareikšdamas, kad buvo "sukurta stipri materialinė bazė, gaudamas geras derlius, netgi lyginant su išsivysčiusiomis pasaulio šalimis", kad "di-

džiausiais tiražais buvo leidžiama klasikinė ir modernioji lietuvių literatūra". Daug gražių žodžių paskyrė geriausiems kolaborantams.

Ir vis dėlto tie žodžiai nepasako visos tiesos. Nepasako, kad tos pramonės buvo strateginio plano stiprinti imperiją, rusifikuoti kraštą dalis. Argi prezidentas to nežino? Argi nežino, kad sukurtoji kolchozinė gerovė atnešė pačių pragaištingiausių pasekmių mūsų kaimui, kuriame suklestėjo vagystės, neregėto masto girtuokliavimas, kad buvo ne tik sugriauti papročiai, dora, bet iš dalies pažeistas net genetinis fondas? Ar galima rimtai kalbėti apie "moderniosios literatūros" leidimą? Gal tai romanas "Vilniaus kalneliai" ar novelės šmeižiančios mūsų papročius ir herojais paverčiančios tuos, kurie stengėsi stiprinti okupaciją, tai yra kolaborantus? Gal prezidentas neskaitė eilių, šlovinančių "kerštą ir neapykan-

Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvių tautininkų sąjungos frakcija

1995 07 04

Vilnius

PAREIŠKIMAS

dėl nukentėjusių indėlininkų reikalavimų

Dėl didžiulės infliacijos ir nepagrįstai žemo laikinųjų talonų keitimo į litus kurso Lietuvos gyventojai prarado savo per daugelį metų kauptas kuklias santaupas. O dabar, valstybės institucijoms pasyviai stebint, dėl tikrų ar tariamų priežasčių bankrutuoja komerciniai bankai, biržos ir bendrovės, tūkstančiai žmonių patiria didžiulius nuostolius, netenka paskutinių savo santaupų likučių.

Nukentėjusiųjų nuo sukčių ir betvarkės žmonių reikalavimai išaiškinti ir nubausti jų turto vagis yra teisingi ir teisėti. Juo labiau, kad gyventojai savo indėlius patikėjo ne kokiems nors anoniminiams apgavikams, bet Lietuvos banko ir vyriausybės leidimu veikusioms bei masinių informacijos priemonių plačiai reklamuotoms kredito įstaigoms.

Tenka tik apgailestauti, kad Seimas dabartinės LDDP daugumos ir Prezidento suformuotos Vyriausybės spaudimu vis atidėlioja opozicijos seniai pateiktą Laikinojo gyventojų indėlių apsaugos įstatymo projektą, apsiribodama tik tokomis komercinių bankų įstatymo pataisomis, kurios ne tik negina indėlininkų, bet, priešingai, griauja ir taip jau menką buvusią indėlių apsaugos sistemą.

Seimo Lietuvių tautininkų sąjungos frakcija, suprasdama, kad indėlių apsaugos klausimų svarstymas ir būtinų sprendimų priėmimas neleistinai vilkinamas, reikalauja sušaukti specialią neeilinę Seimo sesiją. Jos metu priimti nutarimai turi garantuoti valstybinę indėlių apsaugą. Mes sieksime, kad priimtieji įstatymai ir atitinkamų valstybės institucijų veikla padėtų išieškoti pagrobtais indėlininkų lėšas iš jų negražinančių kredito įstaigų. Mes remsime visas teises ir administracines priemones, kurios priverstų šių įstaigų skolininkus grąžinti skolas ir kita neteisėtai pasisavintą turtą.

Esame pasirengę susitikti su indėlininkų teisių gynimo iniciatyvine grupe ir aptarti, kaip realizuoti teisėtus jų reikalavimus. Gindami nukentėjusiųjų interesus, privalome nutraukti po kredito įstaigų priedangą veikiančių nusikalstamų struktūrų veiklą ir apginti nuo jų savo valstybės piliečius.

Seimo Lietuvių tautininkų sąjungos frakcijos seniūnas
Dr. Leonas MILČIUS

ta" ("Kraujas ir pelenai")? Ir kodėl nepasakė nė žodžio apie savo gimtąją kalbą, virtusią puskalbe? Ar pamiršo, kad komunistų partijos centro komiteto posėdžiuose kalbėta tik rusiškai?

Prezidento mintys, išsakytos Valstybės dienos minėjime, švelniai tariant, keistos. Jų pasiklausius, gali kilti mintis, kad okupacijos nė nebuvo. Jai tikriausiai plojo tie, kurie ir šiandien dūsauja apie tuos gerus laikus, kai gyveno sotūs ir laimingi, kurie šaiposi iš nepriklausomybės (ne paslaptis, kad tokio tyčiojimosi girdime). Kas gali paneigti, kad prezidento kalba neskaitins tokio mąstymo?

Teiginiai apie "gerus kolaborantus" verčia prisiminti juos, įvertinti jų veiklą. Kad ir ilgamečio centro komiteto sekretoriaus Antano Sniečkaus darbus. Tai jis stengėsi statyti gamyklas ir tiesti kelius. Ir siųsti vergus į Vorkutą ir Magadaną, Norilską ir Džeskazganą, į anglies ir vario kasyklas. Tiesa, vėlesni "gerieji kolaborantai" nusiplauna rankas jie nežu-

dę, netrėmę ir nekankinę. Jie kūrė gerovę. Taip, jie netrėmė. Bet jie vadovavo "respublikai", pasmerktai būti mankurtų kraštu. Ir tai reikia pasakyti atvirai ir tiesiai. Reikia pasakyti, kad okupacija yra okupacija, nors ją galima vadinti "sąjungine respublika", NVS "valstybe" ar dar kitaip - protektoratu, dominija ar kolonija. O nepriklausomybė yra nepriklausomybė. Jos išsižadėti gali tik mankurtas, vergas. Nes tik nepriklausomoje valstybėje gali augti laisvas žmogus. Mums šiandien nelengva, o medžiaginiu atžvilgiu tikrai sunkiau, negu "brandaus socializmo" metais. Bet ar tai pagrindas aukštinti okupaciją ir tuo pačiu suniekinti savo laisvę? Drįstu teigti, kad ir šiandien tie piliečiai, kurie prasitaria, kad ne tokios Lietuvos tikėjėsi, keltų ranką už savo nepriklausomą valstybę, o ne už jos surogatą kioje nors NSV. Net ir tie, kuriems "broliškoje tautų šeimoje" buvo smagu, vargu ar ryžtųsi grįžti į tą rojų.

(Nukelta į 3 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVOS JAUNIMAS DALYVAUS SUSITIKIME SU ŠVENTUOJU TĖVU.** 105 jaunuoliai iš Lietuvos dalyvaus rugsėjo 9 dieną Loreto mieste (Italija) vyksiančiame Popiežiaus Jono Pauliaus II susitikime su Europos jaunimu. Grupė sudaryta iš kiekvienos vyskupijos, taip pat katalikų jaunimo organizacijų atstovų. Apie tai pranešė Lietuvos Vyskupų Konferencijos koordinacinis centras.

Tą pačią dieną katalikiškasis jaunimas rinksis prie Kryžių kalno. Šioje vietoje lankėsi Šventasis Tėvas vizito į Lietuvą 1993 metų rudenį. Susitikimo tema – "Dievas tapęs žmogumi. Kančia, priimta su meile, pakeičia mūsų gyvenimą". Po šv. Mišių ir meninės programos teletilto Loretas–Kryžių kalnas metu įvyks Lietuvos jaunimo pokalbis su Popiežiumi.

Loreto miestas garsėja šventuoju namu. Iš Palestinos išstumi kryžiuočiai 1291 metais pervežė į Loreto namą, kuriame Nazaretė gyveno Švenčiausioji Mergelė Marija. Nuo to laiko pagarbinti ją kasmet renkasi maldininkai iš viso pasaulio.

• **LIETUVOS GYVENTOJŲ CIVILINE SAUGA SUSIRŪPINO ES.** Briuselyje vykusiame tarptautiniame pasitarime branduolinio saugumo klausimais pasirašyta Bendradarbiavimo deklaracija. Šiame dokumente nurodyta, kad gyventojų saugos programas rengiančios valstybės įsipareigoja Europos Sąjungos ekspertams pateikti išvadas dėl galimų branduolinių avarių. Apie tai grįžęs iš ES pasitarimo su Baltijos valstybių, Rytų ir Pietryčių Europos šalių ekspertais, Elta informavo Krašto apsaugos ministerijos Civilinės saugos departamento direktorius pulkininkas Gediminas Pulokas.

Į mūsų šalį tirti, kaip pasirengta apsaugoti nuo branduolinės avarijos, Europos Sąjungos ekspertai atvyks rugsėjo mėnesį. Planuojama, kad jau nuo kitų metų Rytų ir Pietryčių Europos valstybėms bus teikiama finansinė pagalba.

• **VYTAUTAS LANDSBERGIS PRIMENA APIE VAKUOJANČIAS VIETAS SEIME.** Dešinėsios opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis neatmeta tikimybės, kad Seimas savo kadenciją baigs nevisos sudėties. Jo įgaliojimai baigiasi kitų metų rudenį.

Seime šiuo metu yra dvi vakuojančios vietos. Pernai mirė Seimo narys Juozas Bastys, o prieš dvi savaites – Juozas Bulavas. Jie buvo išrinkti pagal LDDP sąrašą.

Pagal Seimo rinkimų įstatymą nesančio Seimo nario vietą užima kitas partiniame sąraše buvęs kandidatas. Tačiau LDDP rinkiminis sąrašas pasibaigė (jame buvo 73 kandidatai).

V. Landsbergis pirmadienį spaudos konferencijoje priminė, kad tokiu atveju vieta Seime atitenka partijai, kuri turi didžiausią balsų likutį. Jis sutiko, jog Seimo rinkimų įstatymo nuostata, reglamentuojančią vietų paskirstymą pagal kvotas ir balsų likučius reikia patobulinti, dėl to Tėvynės sąjungos frakcija pateikė pasiūlymus. Tačiau bet kuriuo atveju aiškų, jog tie du mandatai turi tekti ne LDDP, sakė V. Landsbergis.

Dėl šios priežasties, jo nuomone, Seimo dauguma stengsis, kad Seimas nebūtų papildytas naujais nariais. Likus kokiui pusmečiui iki naujų rinkimų LDDP frakcija, galimas dalykas, balsuos, jog papildymas nebūtinas, teigė jis.

Šiuo metu Seime yra 139 nariai. Pagal Konstituciją jų turi būti 141.

• **TAUTININKAI RAGINA AKTYVIAU SIEKTI NARYSTĖS NATO.** Viltis, kad Lietuvos saugumas padidės jai tapus Europos Sąjungos asocijuota ar net tikrąja nare, Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona pavadino iliuzinėmis. Saugumą garantuoti gali tik NATO, todėl Lietuva privalo atkakliai siekti narystės šioje organizacijoje, teigė jis pirmadienį įvykusioje spaudos konferencijoje.

R. Smetonos nuomone, reikia panaudoti diplomatinės galimybės bei dalyvavimą tarptautinėse organizacijose, kad į NATO būtų priimtos visos "postsovietinės šalys nuo Estijos iki Albanijos". Tai sakė jis, galėtų būti padaryta vienkartinio aktu.

Tautininkų sąjungos vadovas apgailestavo, kad praktiškai nėra politinio ir gynybinio bendradarbiavimo tarp Vidurio Europos šalių. Jis sustiprintų šių šalių, tarp jų ir Baltijos valstybių, saugumą, kol NATO plėtimo galimybės tebediskutuojamos ir narystė, pasak R. Smetonos, gali būti atidėta ilgesniam laikui.

• **BAUDŽIAMIE LIETUVIŲ KALBOS DARKYTOJAI.** Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Seimo Kalbos inspekcija, vykdydama Valstybinės kalbos įstatymo jai suteiktus įgaliojimus, užbaigė pirmą didelį darbą – patikrino šalies televizijų informacinių laidų kalbą.

Valstybės kalbos įstatyme, kuris priimtas šių metų sausio 31 dieną, numatyta, kad Lietuvos visuomenės informavimo priemonės (spauda, radijas, televizija), visi knygų bei kitų leidinių leidėjai privalo laikytis taisyklingos lietuvių kalbos normų. Šio įstatymo vykdymą kontroliuojančiai Kalbos inspekcijai, kaip informavo Elta jos viršininkas Donatas Smalinskas, suteikta teisė nesilaikantiems įstatymo skirti administracines nuobaudas.

Gegužės pradžioje Valstybinė lietuvių kalbos komisija sudarė ekspertų grupę, kurioje kartu su kalbos inspektoriais dirbo Vilniaus universiteto ir Lietuvių kalbos instituto mokslininkai. Buvo nutarta pirmame etape stebėti tik dažniausiai –

Kroatijos žygis atsiimti Krajina

Karo veiksmai buvusioje Jugoslavijoje įžengė į naują tarpsnį. Kroatijos karinės jėgos įžengė į savo buvusią teritoriją, kurią buvo okupavusi 1991 m. kare Serbija. Iš viso serbai valdė apie 30 nuoš. kroatų teritorijos. Kroatija, spaudžiama tarptautinės opinijos, kelis kart sutiko su karo paliaubomis, tačiau savo žemių neatsisakė. Serbija, paskelbus tarptautines sankcijas, pati irgi suvaidino "neutralumą". Atsirado lyg nepriklausomos serbų valstybėlės: Bosnijos serbai ir "Krajina", įsisteigusi 1994 m. kovo 30 d. Amerikos spauda ir televizijos pranešėjai Kroatijos žemių Krajinoje okupantus vadina serbais "sukilėliais". Šitokia painiava lyg pateisina Kroatijos vyriausybės

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

bės žygi. Kroatija rugpjūčio pradžioje nepuolė Serbijos teritorijos, bet įžengė atsiimti savo žemių iš "sukilėlių" serbų.

Nors spaudoje minima "buvusi Jugoslavija", tačiau tokiu vardu valstybė dar egzistuoja, tik jos federacija gerokai sumažėjusi, lyginant su buvusiu maršalo Tito laikų federacija. Joje liko tik Serbija ir Juodkalnija su 10.7 mil. gyventojų, kurių 63 nuoš. yra serbai. Jugoslavijoje yra ir 2 milijonų gyventojų Kosovo provincija, kurioje gyvena albanai svajoja apie atsiskyrimą ir nepriklausomybę.

Ginklai iš P. Afrikos

Rugpjūčio 6 d. kroatų karinės jėgos jau apsupo Kra-

jinios sostinę Kniną. Krajinos serbai, artėjant kroatų jėgoms, dešimtim tūkstančių papildė karo pabėgėlių eiles. Kroatų karo vadai, sutikę Jungtinių Tautų taikos palaikymo karius, juos pavežė toliau nuo fronto ir apgyvendino patogiuose viešbučiuose. Kroatija šiame žygyje panaudojo sunkiuosius ginklus: tankus, artilerijos pabūklus ir kovos lėktuvus. Spėliojama, kad kroatai nuo 1991 m. išleido nemažas sumas ginklams pirkti. Stebėtojai mano, kad nemažai ginklų kroatai pirko iš Pietų Afrikos valstybinės ginklų bendrovės "Armescor". P. Afrikos prezidentas Mandela sudarė komisiją tyrinėti, ar tikrai bendrovė nesilaikė vyriausybės draudimo parduoti ginklus pilietinių karų paliestuose kraštuose.

Paskutinieji karo veiksmai Bosnijoje, kur serbai užėmė kelis Jungtinių Tautų saugomus "saugius miestus" sukėlė daug rūpesčių ir JAV vyriausybei. Žinios apie nekalbų civilių kančias, apie "etninį valymą", apie naujus tūkstančius pabėgėlių, paskatino JAV Senatą liepos 26 d. priimti rezoliuciją, reikalaujančią, kad vyriausybė atšauktų draudimą parduoti ginklus Bosnijos vyriausybei. Rezoliuciją Senate pasiūlė abiejų partijų senatoriai: Senato daugumos vadas, respublikonas Bob Dole ir demokratas sen. Joe Lieberman. Už rezoliuciją balsavo 69 senatoriai, prieš – 29. Prezidentas Clintonas pareiškė, kad jis vetuos šią nutarimą, nes Europos sąjungininkai yra nusistatę prieš ginklų tiekimą Bosnijai ir grasina pasitraukti iš JT taikos priežiūros dalinių, jei Amerika nutars ginkluoti Bosnijos musulmonų jėgas. Tuomet Amerikai reikėtų perimti tas nemalonus pareigas Jugoslavijoje.

Prezidentas Clintonas pareiškė, jog Jungtinių Tautų kareiviams pasitraukiant, tekstų jų pasitraukimą pridengti Amerikai ne tik savo aviacijos jėgomis, bet ir siųsti kareivius, apie 20,000. Viešosios opinijos tyrinėjimai, organizuoti CNN ir "Time" žurnalo, nustatė, jog 64 nuoš. amerikiečių nusistatę prieš amerikiečių karių siuntimą ginti Bosnijos musulmonų. Tačiau 53 nuoš. pritartų JAV kareivių naudojimui, jei jie būtų siunčiami gelbėti Jungtinių Tautų pasitraukiančius karius. Kalbama, kad pati Bosnijos vyriausybė svarsto klausimą, ar nepaprašyti, kad tarptautinė JT kariuomenė važiuotų namo, nes ji negina

kiekvieną dieną – į eterį išeinančias žinių laidas. Ekspertų išvados nedžiugina: visų TV žurnalistų kalba – taisytina. Vieni daro daugiau tarties klaidų, kiti – kirčiavimo, o kai kurių kalba – iš viso prasta. Šį kartą ekspertai apsiribojo įspėjimais kalbos darytojams. Tačiau, jei po pirmojo tikrinimo nebus padaryta išvadų, nebus pasimokyta taisyklingai kalbėti, antrą kartą prasižengusiems bus skiriamos didelės piniginės baudos.

Televizijos laidų kalba bus tikrinama ir toliau. Artimiausiu metu ekspertai pradės klausyti sporto, meno laidų, taip pat laidų vaikams.

• **NORVEGIJOS IR LIETUVOS KARINIAI RYŠIAI SU TVIRTINTI SUSITARIMU.** Lietuvoje viešintis Norvegijos Karalystės gynybos ministras Jorgenas Kosmo ir mūsų šalies Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius karinius abiejų valstybių ryšius sutvirtino antradienį pasirašytu susitarimu "Dėl kontaktų ir bendradarbiavimo gynybos srityje".

Tik atvykęs į Lietuvą ministras Jorgenas Kosmo ir jį lydinti delegacija nuvyko padėti gėlių prie televizijos bokšto esančio memorialo kovotojams už Lietuvos laisvę papėdėje. Po to svečiai susitiko su Krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi, įvairių KAM ir URM departamentų, Generalinio štabo bei Karinių jūrų pajėgų vadovais. Pasibaigus šiam pokalbiui ir buvo pasirašyta minėtoji sutartis.

Po pietų ministras Jorgenas Kosmo susitiko su Seimo pirmininko pavaduotoju Aloyzu Sakalu, Nacionalinio saugumo ir Užsienio reikalų komitetų nariais.

• **VILNIUJE ATIDARYTAS MODERNUS MEDICINOS DIAGNOSTIKOS CENTRAS.** Antradienį Vilniuje buvo atidarytas modernus medicinos diagnostikos centras – Airijos akcinės bendrovės "SK - Impex" filialas.

Aukštos kvalifikacijos gydytojai, taip pat čia sukaupia pati moderniausia aparatūra – endoskopai, echoskopai, kompiuterinis tomografas, klinikinių, blocheminių, imunologinių tyrimų laboratorinė įranga leis atvykusiems išsitiirti žmogui per vieną dvi dienas gauti tikslų atsakymą apie organizmo būklę. Tyrimo duomenis kompiuteriu arba faksu galima bus perduoti į bet kurią Lietuvos gydymo įstaigą. Visos paslaugos – mokamos. Yra ir viešbutis, kur galės apsistoti iš kitų Lietuvos vietų atvykę pacientai.

Medicinos diagnostikos centras, jo vadovų teigimu, moderniausia tokio profilio įstaiga visoje Rytų Europoje. Šią savaitę numatoma priimti pirmuosius pacientus.

• **SULAIKYTI DIDELĖS PLĖŠIKŲ GAUJOS NARIAI.** Vilniuje sulaikyti šeši asmenys, priklausantys, kaip įtariama, didelei plėšikų gaujai. Areštuotųjų amžius – nuo 22 iki 26 metų. Kriminalinės policijos duomenimis, gaujos dalyviai, be kita ko, plėšikavo kelyje tarp Vilniaus ir Lietuvos – Lenkijos pasienio.

Plėšikų pėdsakai aptikti po to, kai šiomet liepos 22 dieną jie, grąšindami ginklų, atėmė iš atostogaujančio Lietuvos ambasadoriaus Baltarusijoje Viktoro Baublio ambasada priklausantį automobilį "Volvo-850". Ambasadorius su šeima šiuo automobiliu buvo atvažiavęs į savo sodybą netoli Vilniaus.

Pajutę, kad yra persekiojami policijos, plėšikai automobilį paliko Nemenčinės miestelyje šalia Vilniaus.

Gaujos nariai buvo suimti konspiraciniame bute Vilniuje. Susišaudymo su policija metu jie dangstėsi prostitutėmis, kurias buvo išsikvietę iš vienos "žaviųjų palydovių" firmos. Butė rasti pistoletai, daug šovinių, antrankiai, laužtuvai, kelios policininkų uniformos.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiuro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DIDYSIS MELO SPEKTAKLIS

Juozas Žygas

Ketvirtas veiksmas

Po įvykusio mitingo Petro Vileišio aikštėje, jau sukomunista spauda išsijuosdama melavo. Aprašė nepaprastą liaudies entuziazmą ir dėkojimą Raudonajai armijai. Neužmiršo paminėti gausaus kariuomenės dalinių dalyvavimo ir jų iškeltų reikalavimų. Tik užmiršo paminėti, kad visi vadų portretai ir plakatai su įvairiais reikalavimais, pasiliko sumindžioti gulėti aikštės smėlyje. Kiek akys užmatė, visos kolonos buvo apsišvarinusios ir jokių plakatų nebeturėjo. Ap linkui jas tipeliai bėgiojo ir skėryčiojos, bet nieko padaryti negalėjo. Žinoma, po pusmečio panašūs mitingai ir paradai, jau kitaip atrodys.

Mes labai klydome, įvykius dar pusmečiais skaičiuodami. Viskas vyko žymiai greičiau. Faktinai jau viskas buvo įvykę. Lietuvos delegacijai dar tik rengiantis į Maskvą vykti, net nelaukdami kol bus "savanoriškas" įsijungimas suvaizdintas, įvairūs komunistėliai, net be jokio paskyrimo, pradėjo po ministerijas landžioti ir savo tvarką daryti. O N. Dekanazovas net vyriausybei nurodinėjo, ką ji turinti daryti. Be to, partijai ir okupacinės kariuomenės karininkams įvairius reikalavimus keliant, visa tvarka paio. V. Krėvė-Mickevičius, kuris tuomet buvo ministeris pirmininkas, naiviai galvojo, kad visokie potvarkiai ir reikalavimai, tebuvo tik vietinių savivaliavimas. Tad jis nutarė į Maskvą vykti ir viską vietoje išsiaiškinti.

Iš pradžių Molotovas nesutiko jo priimti, motyvuodamas, kad Lietuvoje yra Dekanazovas, su kuriuo ir reikia kalbėtis. V. Krėvei per Lietuvos pasiuntinį L. Natkevičių dar kartą kreipiantis, pagaliau Molotovas sutiko jį priimti. Molotovas jį priėmė birželio 30 d. 11 val. vakaro vieną, be L. Natkevičiaus, kuris liko laukiamajame sė-

dėti. Iš pradžių Molotovas gana mandagiai ir diplomatiškai kalbėjo. Bet matydamas, kad jo oponentas esamoje padėtyje nesiorientuoja, ir vis mini Lietuvos valstybingumą, netekęs kantrybės, jau trumpai drūtai pasakė: - "Tamsta, ponas ministeri, provokuojate mano atvirumą, - pakėlęs galvą ir pažvelgęs į mane, prabilo Molotovas. - Verčiate mane pasakyti, ko visai dabar nenorėjau sakyti. Taigi kalbėsime visai atvirai, be sentimentalumo, kurių jau visai užtenka. Turite pagaliau realiai pažvelgti tikrą bei į akis ir suprasti, kad atskiros mažos valstybės turės ateityje visos išnykti. Jūsų Lietuva, kaip ir kitos Pabaltijo valstybės, neišskiriant ir Suomijos, turės įsijungti į garbingą tarybinių respublikų šeimą. Turėtumėt todėl jau dabar paruošti Lietuvos liaudį tarybinei santvarkai, kuri ateityje bus visur, visoje Europoje įgyvendinta, vienur anksčiau, kaip Pabaltijo valstybėse, kitur vėliau (V. Krėvė "AIDAI" 1953 m. Nr. 3)".

Kaip matote, labai atvirai savo kortas atidengė. Liaudies seimo rinkimai ir jo pirmasis posėdis, kuriame priimtas nurodymas prašyti Lietuvą įjungti į Tarybų sąjungą, ir visa kita - tebuvo Maskvoje surežisuotos tragikomedijos skirtingi veiksmai, kurių kiekviename tebuvo ta pati pagrindinė mintis: - "savanoriškas" įsijungimas! Lietuvos liaudies delegacijos kelionė į Maskvą "Stalino saulės" parvežti, tebuvo šio melo spektaklio paskutiniojo veiksmo pabaiga, po kurios ant visos Lietuvos nusileido uždanga, kad pasaulis nieko nematytų ir nežinotų!

DĖMESIO!

Rugsėjo mėn. užsiprenumeruoti DIRVA metams kainuoja tik \$15.

Smulkiau apie tai žiūr. psl. 10.

NERIMĄ KELIANTIS VYKSMAI LIETUVOJE

Eivys Radvila

Lietuvoje - vasariška ramybė ir atostogų nuotaikos. Aprimus išoriškam politinių aistrų kunkuliavimui, randasi daugiau galimybių nukreipti žvilgsnį į ne taip greit kintančius ilgalaikius vyksmus.

Iš pradžių gal vertėtų apžvelgti į Lietuvos gyventojų skaičiaus bei sudėties kitimus, kurie vyko per pastaruosius kelis pertvarkos metus, pasižiūrėti, kokios perspektyvos laukia ateityje.

Lietuviai - mirštanti tauta

Šių metų birželio pradžioje Lietuvoje gyveno 3715.5 tūkstančio žmonių, tai yra 2194 mažiau, negu metų pradžioje. Didžiausias dada nors užregistruotas gyventojų skaičius šalyje buvo 1992 metų pradžioje - tada jis siekė 3746.9 tūkst. Nuo to laiko gyventojų tolydžio mažėjo: 1992 metais šalyje gyvenančių sumažėjo 10 tūkst., 1993 metais - kritimas buvo rekordinis - 12.6 tūkst. Tais metais gyventojų mažėjo dėl to, kad daugiau žmonių iš Lietuvos išvykdavo, negu atvykdavo. Nemažą įtaką šiam vyksmui turėjo tuo metu įtemptai vykęs Rusijos kariuomenės išvedimas. 1994 metais gyventojų skaičius sumažėjo 6.4 tūkst., tačiau tada, pirmą kartą nuo pokario laikų, buvo stebimas jau neigiamas natūralus prieaugis - gimusių skaičius buvo 3654 mažesnis negu mirusių. Šis sumažėjimas sudaro apie 0.1 proc. visų Lietuvos gyventojų skaičiaus.

Šiomet gyventojų skaičiaus mažėjimui Lietuvoje daugiausia įtakos jau turėjo neigiamas natūralaus gyventojų prieaugis. Dėl šios priežasties gyventojų skaičius sumažėjo 1605. Tai sudaro net 73 nuoširmčius viso gyventojų skaičiaus mažėjimo.

Likusį sumažėjimą nulėmė tai, kad į Lietuvą atvykusių gyventojų žmonių skaičius mažesnis, negu išvykusių iš jos.

Gimusiųjų skaičius mažėja nuo 1991 metų. Jei gimstamumo rodiklis 1989 metais siekė 15.1, tai 1993 metais tik 12.5 gimusiųjų tūkstančiui gyventojų. (1993 metais gimė 46727, mirė 46107 žmonės). Ryškiausias sumažėjimas buvo 1993 metais, kai gimė beveik 7 tūkst. kūdikių mažiau, negu prieš metus. 1994 metais naujagimių gimė dar beveik 4 tūkst. mažiau, negu 1993 metais. Šiomet gimimų mažėjimo sparta kiek sulėtėjo: per penkis metų mėnesius, palyginus su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu šis skaičius sumažėjo 609.

Didžiausias natūralus gyventojų prieaugis buvo stebimas 1960 - 1961 metais - tada dėl šios priežasties gyventojų kasmet padaugėdavo po 40 tūkstančių. Dar po šešis tūkstančius gyventojų prisidėdavo dėl žmonių migracijos iš buvusios SSRS. Nuo to laiko gyventojų skaičius šalyje padidėjo beveik milijonu.

Viena iš gimimų mažėjimo priežasčių - smarkiai mažėjantis santuokų skaičius - 1993 metais susituokė 643 poromis mažiau, nei prieš metus (iš viso tais metais susituokė 24 tūkst. porų). Mažėja šeimų, auginančių daugiau kaip du vaikus, skaičius. 1993 metais padaryta 42 tūkst. abortų, taigi apytikriai pasauli išvysta tik kas antra būtybė. Abortų skaičius vienai moteriai Lietuvoje 2-3 kartus didesnis negu Vakarų Europoje.

Daug ką pasako ir mirtingumo priežastys. Pastaraisiais metais smarkiai išaugo mirčių skaičius nuo kraujo apytakos ligų, piktybinių auglių. Ypač padaugėjo ap-

sinuodijimo alkoholiu atvejų bei savižudybių. Pagal šį rodiklį Lietuva drauge su Vengrija ir Latvija nūnai užima vieną pirmųjų vietų pasaulyje. 1994 - aisiais metais nusižudė 1703, mirė nuo apsinuodijimo alkoholiu - 725 žmonės.

Vidinė migracija ir gimstamumo pasiskirstymas šalyje

1992 metais įdomūs reiškiniai prasidėjo vidiniame gyventojų persiskirstyme. Tais metais pirmą kartą pokario istorijoje pastebėtas miestų gyventojų skaičiaus mažėjimas, jis nelėtėjančia sparta vyksta ir toliau. Per pastaruosius trejus metus Vilnius neteko apie 13 tūkst. gyventojų, Kaunas - apie 10 tūkst. (iš viso Vilniuje šiuo metu gyvena 584 tūkst, Kaune - 424 tūkst. žmonių). Tuo pat metu pastebimas kaimo gyventojų gausėjimas. Tai ypač pastebima rajonuose šalia didžiųjų miestų. Apskritai šis vyksmas gali būti siejamas su žemės grąžinimu - dauguma buvusių žemės savininkų palikuonių pastaruosiu metu gyvena miestuose. Tuo pačiu pirmą kartą pokario metais pastebimas miesto gyventojų procentinės dalies mažėjimas: nuo 1991 iki 1994 metų kaimo gyventojų dalis padidėjo nuo 31.2 iki 31.7 proc. (1939 metais kaime gyveno 77.1 proc. Lietuvos gyventojų).

Įdomus vaizdas atsiskleidžia, jei bandomė pažvelgti į natūralaus gyventojų prieaugio pasiskirstymą šalyje. Galima aiškiai matyti kelis dėsningumus. Visų pirma, ryškiai skiriasi padėtis miestuose ir rajonuose. Beveik visuose didžiuosiuose miestuose, išskyrus Kauną, gimstamumas viršija mirtingumą. Rajonuose padėtis priešinga. Iš 44-ių šalies rajonų, net 35-iose mirtingumas viršija gimstamumą. Galima pastebėti labai įdomų geografinį pasiskirstymą: pasirodo, iš visų

(Nukelta į 4 psl.)

APIE KOLABORANTUS, KONFORMISTUS IR OKUPACIJĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

Atsidūsėjimai čia lyg ir nebūtų reikalingi. Nebent pasiteisinimui. Pasirodyti gražesnėje šviesoje. Kokie, girdi, geri buvome! Psichologiškai tai suprantama. Bet juk yra kur kas geresnių būdų - atvirai pasakyti ne dalį tiesos, bet visą tiesą. Tegu ir skauda ji būtų. Tai jau būtų atgaila. Tik, žinoma, ne teatralizuota, nes suprasta gali būti tik nuoširdi atgaila. Deja, ne išsiskindėjimo, bet būtent tokio savo darbų įvertinimo mažiausiai girdime. O tik toks yra vienintėlis.

Tam tikra kolaboravimo rūšis yra konformizmas arba prisitaikymas. Yra nemažai balsų, ir šią kolaboravimo rūšį teisinančių. Atseit visi yra šiek tiek susitepę, nes sistema buvusi baisi ir visagalė. Tomas Venclova, kalbėdamas apie konformizmą, nurodo, kad yra tam tikra "leistino kompromiso riba" - jos ir nevalia peržengti. O ginti konformizmą esą labai patogu, nes tada "kiekvienas pataikūnas ir konformistas gali pasiskelbti rezistentu". Šis teiginys, atrodo, aktualus ir šiandien, nes matome sa-

votišką konformizmo atmainą. Štai grupė politikų. Atgimimo metais garsiai rėkusių apie raudonąją smėklą, patekę į aukščiausiąją tarybą staiga pakeičia spalvą (iš gyvūnų, kaip žinome, tai sugėba chameleonas), o šiandien prisitaikę jau džiaugiasi dividendais. Taigi konformizmo skalė plati - nuo chameleonų iki politikų. Plati ir kolaboravimo skalė. O diagnozuoti šią ligą - kolaboravimą - ne taip paprasta. Gal ir nereikia. Užsikrėtusiam ja pavojaus nėra. Pavojus gali būti nesergantiems. Nes sukelia iliuziją, kad liga nėra liga. Ir kad okupacija - ne okupacija.

(KL)

Jau trečią kartą

BROLIAI DOMEIKOS

Antanas Dundzila

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

1994 m. pavasarį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pastangomis bei sutelktomis lėšomis Lietuvoje buvo išleista daug ginčų bei kontraversijos sukėlusio "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" (LKKI) pirmoji knyga ar tomas. Nežiūrint PLB valdybos bei kelių kitų leidinio apologetų aiškinimo bei aiškinimosi, leidinys išėjo nevykęs. Eventualiai tą faktą patvirtino (1) pačios PLB valdybos paskelbtas "kelių stambių klaidų" pripažinimas ir pažadas jas atitaisyti; (2) už klaidas PLB valdybos atsiprašymas; ir (3) 1995-V-18 d. DIRVOJE paskelbtas pasikalbėjimas su PLB valdybos pirm. Bronium Nainiu, kuriame, tarp kitos PLB plačiai išvardintos veiklos, LKKI leidimas net iš vis nebuvo paminėtas. O LKKI yra svarbi ir daugiatomė savo apimtimi. Didelė ir pinigų suma: 1993 metais paruoštoje ketverių metų (1993-1996) LKKI sąmatoje, išleidimo darbams buvo numatyta net \$190,000 išlaidų. Beje, išleistos knygos pažadėto "pataisymo" dar ir šį straipsnį rašant, praslėkus daugiau kaip metams laiko, nematėme.

Šiuo ėjimu pati valdyba paneigė PLB konstitucijoje įteisintą, sau pačiai prieinamą PLB Garbės Teismo instituciją. PLB valdyba šiuo atsisakė visuomeninį rūpestį aiškintis bei nuo skelbtų kaltinimų gintis PLB ribose. Pažymėtina, kad J. Dainauskas ir J. Račkauskas siūlė kreiptis (nežinau, ar skundas buvo GT pristatytas) į GT, bet ne į amerikiečių instancijas; gi PLB pasirinko tos pačios PLB instituciją ignoruoti, ją apeiti.

Man atrodo, kad bus reikšminga, jog savo ėjimu per amerikiečių advokatų firmą ir įtaigojimu, jog reikalas gali atsidurti amerikiečių teisme, PLB valdyba pati savo rankomis ateičiai sunaikino PLB Garbės teismo instituciją. Savaimė suprantama, kad vengdami galimos asmeninės atsakomybės amerikiečių teismuose, bent kai kurie GT teisėjai iš jo išlakstė ir, aš labai abejoju, ar kas nors ateityje (1) sutiks į PLB Garbės teismą iš vis kandidatuoti. Sakytiau, kad iki šiol veikusi PLB GT institucija (PLB GT Konstitucijos #29) savo dienas pabaigė. (Žvelgiant į šiuos reiškinius, tur-

kėjams mokant lietuviškai, PLB vadovybė per pasisamdintus advokatus kreipėsi angliškai. Tiesa, PLB konstitucija konkrečiai lietuvių kalbos naudojimo nereikalauja (kaip kad reikalauja JAV LB-ės nuostatų #11: "JAV LB kalba yra lietuvių kalba"). Lietuvių Chartos #3 skelbia, kad lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė. Todėl tas angliškai parašytas laiškas akį rėžia lojalumo stoka visaip jau garbinamai bei linksniuojamai bendruomeninei dvasiai. Už lietuvių kalbos naudojimą mūsų visuomenės vadovus, didžiulius bendruomenininkus praėityje esu viešai gynęs ar gyres spaudoje; šiuose įvykiuose PLB valdyba pasielgė kitaip.

Atsisukus į amerikiečių visuomenę, galima klausti: o ar yra Amerikietiški broliai Domeikų, kokių nors "brothers Domeykons"? Ar pas amerikiečius iškyla Domeikų ėjimus provokuojančių reiškinių?

Kaip tik pasitaikė, kad šį straipsnį bebaigiant, amerikiečių THE WALL STREET JOURNAL (1995-VII-20) patalpino rašinį apie visoje Amerikoje žinomą žurnalistą bei komentatorių, Mike Royko. Ši daugelį dešimtmečių talentingai spaudoje besireiškianti asmenybė, savo laiku daug per spaudą padėjusi įvairiems gyvenimo skriau-

Maita už tvoros, premjero stabilizacija už Atlanto, angelo sparnai rinkimams

Rašytojas Jonas Avyžius

Iš pastarojo meto įvykių, jei kalbėsime apie mūsų valstybės politinį gyvenimą, labiausiai man įsidėmėtinas Lietuvos parlamentarų vizitas Maskvoje. Nežinau, kas sukelia tokias asociacijas, tačiau vaizduotėje nejučiomis iškyla 1940 metų vasara. Gal todėl, kad ano Seimo delegacija, be kitų švietaų, turėjo savo ryškiausią žvaigždę - Salomėją Nėrį, o dabartiniai parlamentarai prisitraukė Nijolę Ambrazaitę.

Delegacijos vadovas Č.Jursėnas plačiai per spaudą paskleidė, kad normalūs (netgi geri) abiejų šalių tarpvalstybiniai santykiai. Rusijos akimis gal ir taip, bet Lietuva to negalėtų pasakyti. Ponas Č.Jursėnas eilinį kartą

pasidžiaugė, esą jau dveji metai, kai Lietuvoje nebėra Rusijos kariuomenės. Taip, maita išmesta už tvoros, bet jos kvapas ne mažiau laužia nosį. Trenkia jis nuo per Lietuvą riedančių Rusijos karių traukinių. Su ginklais, su kareiviais, ta užmaskuota agresija alsuojančia jėga, kuri kiekvienu Rusijai patogiu metu gali būti panaudota prieš kitą valstybę: Čėčėniją, Gruziją, Azerbaidžaną ir pan. Lietuva balansuoja ant ribos, kurią peržengusi gali tapti Rusijos agresijos bendrininke. Argi tai ne prievartinis karinis bendradarbiavimas be formalios karinės sutarties?

(Nukelta į 5 psl.)

NERIMĄ KELIANTIS VYKSMAI LIETUVOJE

(Atkelta iš 3 psl.)

rajonų, kuriuose gimstamas teigiamas, net aštuoni yra Žemaitijoje! Ryškiai pirmąja Mažeikių, Plungės, Šilutės, Šilalės rajonai. Iš nežemaitiškų rajonų natūralus priaugis labai nežymiai teigiamas tik vieninteliame Jonavos rajone. Pati blogiausia padėtis - Rytų Aukštaitijoje bei Suvalkijoje. Paribiniuose rajonuose mirtingumas kai kur net dvigubai viršija gimstamumą.

Tarpvalstybinė migracija

Iki 1990 metų į Lietuvą iš buvusios SSRS atvykdavo apie 5-6 tūkst. "rusakalbių" daugiau, negu išvykdavo. Tačiau jau 1989-ųjų metų antroje pusėje prasidėjo atvirkštinis vyksmas. 1989 - 1993 metais iš šalies išvyko 107 tūkst., o atvyko 55 tūkst. žmonių. Tuo laikotarpiu iš Lietuvos dažniausia išvykdavo "rusakalbiai" - 1993 metais jie sudarė net 88 proc. visų išvykusiųjų - o iš įvairių Rusijos vietų grįždavo lietuviai. Daugiausia šios migracijos dėka lietuvių procentas šalyje vėl pasiekė 80 nuošimčių ribą. Tačiau pastaruoju metu padėtis vėl ėmė keistis: vis mažiau atvyksta lietuvių, ėmė nežymiai didėti atvykstančiųjų iš NVS šalių žmonių skaičius, gerokai sumažėjo išvykstančiųjų iš Lietuvos į NVS šalis žmonių skaičius.

Nepasitvirtino po nepriklausomybės atkūrimo paplitęs nuogastavimas - kad blogėjant ūkiui ir socialinei padėčiai, prasidės dar viena masinės emigracijos iš Lietuvos banga. Kaip liudija statistika, daugiausia lietuvių iš Lietuvos išvyko 1992 metais

(beveik 900 žmonių), tačiau net ir tais metais iš kitur atvykusių lietuvių skaičius buvo didesnis. Šiuo metu pastebimas išvykstančiųjų skaičiaus mažėjimas - 1994 metais išvyko 329 lietuviai. Žymiai daugiau žmonių į užsienį išvyksta uždariauti laikinai, tačiau tik nedaugelis jų įsikuria ilgesniam laikui ir siekia keisti pilietybę.

Kalbant apie lietuvių migraciją, galima pastebėti dar vieną įdomų reiškinį. Šalyje neprigijo pirmaisiais metais po Nepriklausomybės atgavimo į Lietuvą plūstelėjusi išeivių, ypač jaunimo banga. Užsienyje gyvenę lietuviai dabartinės Lietuvos gyvenime vaidina labai nežymų vaidmenį, nepaisant to, kad ne Lietuvoje gyvena ištis nemaža tautiečių diaspora. Sakytum Latvijoje, kuri užsienyje gyvenančių tautiečių turi gerokai mažiau, sugrįžusiųjų įtaka sąlyginai daug didesnė. Galima ieškoti įvairių šio reiškinio priežasčių, tačiau svarbiausią vaidmenį čia matyt suvaidino skirtingas kultūrinis iš užsienio atvykusių lietuvių (ypač JAV) ir pačioje Lietuvoje užaugusių pagrindas. Šiuo požiūriu nepaprastai įdomūs turėtų būti artėjantys prezidento rinkimai Lietuvoje. Jau beveik tikra, kad juose dalyvaus ir gan nemažą palaikymą šalyje turintis JAV lietuvis, todėl tai taip pat bus ir dar vienas bandymas abiem pusėm glaudžiau suartėti (o gal priešingai, atitolti?). Bet kuriuo atveju turėtų būti kruopščiai išanalizuotos ankstesnių, nesėkmingų bandymų pasekmės.

95.VII.28

We have been requested by the Executive Committee of the Lithuanian World Community to submit to you the enclosed statement with respect to the matters delineated therein. Such is being sent under our auspices in that we are the corporate counsel for said corporation and under such title are submitting the aforesaid statement to you. The subject matter therein is self-explanatory and no additional comment thereon is needed except to note that the Executive Committee does seek a response, as such is requested in the statement, to it.

Thank you for your attention to this matter.

PLB valdybos užsakytas, amerikiečių advokatų Henahan Donovan & Isaacson, Ltd. firmos 1994-X-19 d. angliškas raštas LKKI reikalui.

Po tokio beveik visų (įskaitant ir PLB) pripažinto didesnio ar mažesnio fiasco, pasirodė Chicagoje gyvenančių Lituanistikos tyrimo ir studijų centro darbuotojų Jono Dainausko ir Jono Račkausko skatinimas PLB valdybos pirmininką traukti atsakomybėn į PLB Garbės Teismą (GT). Vėl po visokių ginčų ir šalutinių vingiavimų, PLB valdyba į reikalą reagavo amerikiečių advokatų firmos, anglų kalba 1994-X-19 d. parašytu, grąšinančiais skambančiu raštu, kuriuo PLB valdyba pareikalavo ją kaltinusių atsiprašymo. Bent vieną tokį atsiprašymą DRAUGE mačiau, tad atrodo, kad Amerikos teisme bylos nebus. Tai tokia mūsų, 1994 m. Amerikoje vykusių, visuomeninių kovų ir kančių istorijos santraukėlė.

PLB valdyba daugelį nustebino, šį savo pačios bei lietuvių visuomenės vidaus kivičą atiduodama į amerikiečių advokatų firmos ran-

būt, yra atgyvenę ir visų kitų lietuvių organizacijų garbės teismai.) Bus labai įdomu, kai sekantį kartą (1996?) vyks PLB Seimas: ar bus keičiama PLB Konstitucija Garbės teismo reikalu? Ir ar iš viso atsiras į ją kandidatų? Tiesa, šių painiavų gal būtų galima išvengti, PLB Garbės teismą pertvarkius ir pavadinus jau ne "garbės teismu", bet kokia nors nuo PLB valdybos nepriklausomai veikiančią "aiškinimosi" komisiją. Tada ir skundai ar keliami rūpesčiai ne mes šešėlio palietusių asmenų garbei ar nuopelnams.

Amerikiečių profesinės bei visuomeninės organizacijos, kiek žinau, garbės teismų neturi: kurioms reikia turėti etikos elgesio komisijas.

Antras, kritęs į akis, LKKI konflikto reiškinys susijęs lietuvių kalbos naudojimui bendruomeniniuose reikaluose. Šiame konflikte, lietuvių visuomenės vidaus ir PLB apimtyje, visiems vei-

džiamiems žmonėms, paskutiniu metu pasidarė tiesiog arogantiška, pikta ižeidinėjanti ir t.t. Kas šiam mūsų straipsniui įdomu, tai kad už visokių viešų, gan baisiai atrodančių ižeidinėjimų jo niekas netampo po Amerikos teismus! Klausimas: ar čia glūdi Royko ižeistųjų, viešai spaudoje nukriaustųjų kantrybės bruožas, ar savigarbos stoka, ar gal (protingas) numojimas ranka į to senstančio, per daug geriančio tipo naujausius vapaliojimus viešojoje spaudoje? Aš galvoju, kad išsisėmęs, savo darbe perdegęs ir per ilgai jame užsisėdėjęs Royko pasidarė irzliu visuomenininku arogantu, visuomenine rakštimi. Tai nėra džiuginantis reiškinys.

Baigiu su linkėjimu: kad brolių Domeikų vaiduokliai sugrįžtų ilgam, ilgam miegui į juos pagimdžiusius literatūros puslapius...

(Pabaiga)

(1995-VII-27)

MAŽOSIOS LIETUVOS UŽMIRŠTI NIEKAM NEVALIA!

MLRS ir MLF visuotinis suvažiavimas

Šių metų rugsėjo mėn. 2-3 dienomis Balzeko Muziejaus patalpose, 6500 S. Pulaski Ave, Chicago, IL 60629, įvyks trimetinis Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos Fondo visuotinis suvažiavimas.

Gera žinoma, koks baisus likimas ištiko Mažąją Lietuvą. Jis nušlavė nuo žemės paviršiaus ištisą tautą, gyvenusią tūkstančius metų. Tai kraštas kur nuo seniausių amžių vystėsi gyvybingas kultūrinis gyvenimas ir per šimtmečius vyko mirties nebeįveičios kovos už jo lietuvišką

ateitį. Tauta yra nemirtinga. Net ir genocidinėmis priemonėmis ji sunkiai įveikiama – jos istorija, kultūriniai atsiekimai ir kovų krauju rašyti testamentai pasilieka iškalbingi gyvajai tautos daliai.

Labai skaudu, kad Mažosios Lietuvos didi auka yra nusikalstamai užmirštama netik jos priešų, bet ir savosios tautos. Tik nedidelė dalis tėvynainių jos likimu nuolatosisielojasi ir dirba jos dvasinių vertybių išlaikymui su gilesniu žvilgsniu į ateitį.

Algis A. Rėgis
MLRS pirmininkas

Aukos Karaliaučiaus krašto lietuviškoms mokykloms

Skelbėme vajų remti lietuviškas mokyklas ir jų mokytojus Karaliaučiaus krašte. Nemažai mūsų narių atsiliepė į mūsų raginimą remti lietuvių Pietnemunėje ir atsuntė tam tikslui savo auką.

Ištyrę geriausias ir mums priimtinausias galimybes perduoti jūsų dosnėmis rankomis atsiųstus čekius, nutarėme šalpą siųsti per "Mažosios Lietuvos" bendrijos išdininę poniją Rūtą Mačiulienę, kurios protėviai Zauniai kilę iš to krašto, Pakalnės apskr.

Rasti šį kelią mums padėjo naujai įsteigtas Valstybės regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas Vilniuje ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos atstovė Aldona Kodytė bei "Mažosios Lietuvos" bendrijos seimelio narys Vytautas Gocentas.

Už iš Australijoje ir Kanadoje surinktas ir Valdybos pasiųstas aukas gavome detalai išvardytą ataskaitą iš Ponia Rūtos Mačiūnienės, su visais įteikimo aktais ir pirkimo kvitais. Pasitarusi su ministerijos darbuotoja Aldona Kodyte, Rūta du kartus buvo nuvykusi į Karaliaučius ir vieną kartą į Tilžę ir Ragainę. Karaliaučiaus vaikų darželio lietuviškai grupei (18 v.) nupirko ir įteikė televizijos aparatą "Šilelį" ir lietuvišką rašomąją mašinėlę, žaislų, vėliavėlių, saldinių. Karaliaučiaus 4-tai vidurinei mokyklai, kur dėstoma lietuvių

kalba, įteiktas video aparatas su įrašų kasetėmis, bei didelė lietuviška vėliava. Be to, nupirka ir įteikta knygų spalvinimui ir rašymui išrutių ir Gastų sekmadieninėms mokykloms. Už likusius pinigų žadama pirkti medžiagų, iš kurios Ragainės mokyklos mokytoja Matusevičienė pasius mergaitėms tautinius drabužius.

JAV aukotojų aukas pasiuntėme kiek vėliau ir apie jų panaudojimą pranešime vėliau.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija mūsų pastangas didžiai vertina ir jos vardu Aldona Kodytė atsiuntė malonų padėkos laišką, rašydama: "...Vytauto Gocento dėka mes pradėjome bendradarbiauti su Rūta Mačiūniene, kuri, negailėdama savo sveikatos ir laiko pirkimo ir pati vežė lietuvių švietimo įstaigoms labai reikalingas technines priemones, knygas, žaislus, vaikučiams saldinius, dalijo savo širdies šilumą ten gyvenantiems žmonėms, dar sunkiai bundantiems iš letargo miego..."

"Ministerija rūpinasi lietuvių klasių, mokyklų steigimu, ikimokyklinių įstaigų tinklo plėtimu, aprūpina vadovėliais, pedagogine metodine medžiaga, nuo 1994 – 1995 mokslo metų mokytojams, dirbantiems už Lietuvos Respublikos ribų, rengiami atskiri seminarai, kursai, mokytojų stažuotės, moksleiviai bei mokytojai kviečiami

į Lietuvos dalykų olimpiadas (lietuvių kalbos, istorijos, geografijos ir t.t.). Lėšas minėtiems renginiams organizuoti imame iš Švietimo fondo Lietuvos mokykloms. Jos yra labai nedidelės, nes, reformuojant Lietuvos mokyklą, reikia leisti naujus vadovėlius, programas ir t.t...."

"Jūsų fondo parama yra išties labai reikšminga. Mes pasistengsime, kad skirtos lėšos pasiektų tikslą, lietuvių mokyklose didėtų besimokančių vaikų skaičius.

Nuoširdžiai Jums dėkojame. Aš tikiu mūsų bendradarbiavimo sėkme ir tuo kilniu darbu, kurį Jūs pradėjote ir turite ryžto jį tęsti.

Kartu dėkojame ir Lietuvinių bendrijos "Mažoji Lietuva" seimelio pirmininkui Viktorui Petraičiui".

MLF-o valdyba, pasirinkusi paminėtą šelpimo kelią, mano, kad tai pats efektingiausias, ypač, kad Švietimo ministerija labai nuoširdžiai padeda ir pataria.

P.S. 1. Nuoširdžiausiai prašome visus ir toliau remti Karaliaučiaus krašto lietuviškas švietimo įstaigas bei jų mokytojus ir darbuotojus. Siųsdami auką, pažymėkite, kad ji "Karaliaučiaus krašto lietuvių mokyklai". Iš anksto nuoširdžiai Jums dėkojame.

2. Neapdairu būtų nepaminti, kad iš inž. **Stepo Jarembausko**, Australija, gauta arti \$700 auka paremti Karaliaučiaus krašto lietuviškas mokyklas. Mūsų pagarba ir padėka jam.

Jurgis Reizgys mums pranešė, kad S. Jarembauskas nepagailėtų \$1000, įsteigus lietuvių mokyklą Karaliaučiuje.

(MLRS inf.)

Metinė Mažosios Lietuvos Fondo Liudviko Gedimino RĖZOS premija

1. Mažosios Lietuvos Fondas paskyrė dešimties tūkstančių Kanados dolerių sumą Liudviko Gedimino Rėzos premijoms, kad sudominus Klaipėdos universiteto humanitarinių mokslų jaunimą Mažosios Lietuvos ir Tvankstos specifine problematika ir tematika: lietuvių ir prūsų kalba, literatūra, kultūra, istorija, mitologija ir religija.

2. Iš šios L.G. Rėzos premijų sumos bus skiriamos dvi metinės premijos po vieną tūkstantį kanadiškų dolerių už geriausius veikalus universiteto mokslo laipsniui gauti arba studijas iš paminėtų mokslo šakų.

3. Premijuotinas darbas turi būti bent šimto puslapių mašinėlė parašytas, su maž-

daug penkiolikos psl. santrauka kita kalba; pageidautina vokiečių arba bet kuria skandinavų ar baltų kalba.

4. Klaipėdos universitetas pasiūlys kandidatus ir kartu su Mažosios Lietuvos fondu sudarys specialistų komisiją, kuri parinks premijų laimėtojus iš dviejų skirtingų mokslų šakų.

5. Premiją įteikta Klaipėdos Universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto, Baltų kalbotyros ir etnologijos katedra Tilžės Akto minėjimo metu (lapkričio mėnesio 30 dieną) Klaipėdoje.

6. Mažosios Lietuvos Fondas išsipareigoja skirti premijas penkis metus, pradedant 1995 metais lapkričio 30 dieną.

Maita už tvoros, premjero stabilizacija už Atlanto, angelo sparnai rinkimams

(Atkelta iš 4 psl.)

Ir visa tai laikoma dviejų lygiateisių partnerių gerais santykiais! Nepaisant to, kad nuolat pažeidinėjama Lietuvos oro erdvė, o lietuvių mažumos Rusijoje diskriminuojamos. Betgi ir nėra ko kaltinti, aukštieji ponai savo šiaudadūšiška užsienio politika pastatė Lietuvą į pastumdėlės, prašinėtojos padėtį. Štai ir reikia kaip anksčiau važinėti į Maskvą, prisiminus seną konjako dėžių ir deficitinių lietuviškų dešrų praktiką. Ak, būkite malonūs, ponas Šumeika, gerbiamas Rybkinai... Gal tikrai sudrauskitė savo oro chuliganus... Ir kokią mokyklėlę reikėtų atidaryti lietuviams, sakysim, Kaliningrado srity. Juk šiaip ar taip mūsų tautiečiams toli iki šiltadaržio sąlygų, kokias turi jūsų rusai kalbiai Lietuvoje. Padėkite, būsim dėkingi, ponai...

Mūsų spauda stengiasi tam vizitui suteikti svarios politinės reikšmės, to nepasakysite apie Rusijos informacijos priemones. Ostankinas, regis, visiškai nepastebėjo pono Č. Juršeno ekskursantų Maskvoje, o Rusijos televizijai reikšmingesnis koks Monako kunigaikštis negu Lietuvos Seimo pasiuntiniai, atvykę "pagerinti" ir šiaip "gerus" tarpvalstybinius santykius.

Keletas žodžių apie vidaus įvykius, atsispindėjusius informacijos priemonių veidrodyje.

Atrodo, šią savaitę gyvenome be sukrečiančių naujovių, savo įprastu gyvenimu: aidėjo sprogimai, kai kur pliuptelėdavo kraujas, i turtuolių kišenes (prie jų priškaičiuosim ir bankininkus) nesulaikomu sriautu byrėjo pinigai, o nuskurdintiems Lietuvos piliečiams iš akių

ašaros. Viena geraširdė veikėja spaudoje pabandė padaryti laimingus Lietuvos vaikus, eksportuojant juos į užsienį. Ten pat informacija, kad Lietuvos gyventojų skaičius per pusmetį sumažėjo keliais tūkstančiais. Ką galvoja žmonės, šiandien sėdė aukštose valdžios kėdėse ir tautinio atgimimo laikais šaukė, kad vaikai – tautos ateitis?

Nors Lietuva ir toliau klupinėja Europos kryžkelėje, pasiramščiuodama duoneliaujančios elgetos lazda, mūsų premjeras, nuvykęs atsipūsti po sunkių darbų už Atlanto, kitame žemės pusrutulyje stabilizuoja valstybės ekonomiką. Nežinau, kiek išeivija šituo patikės, tačiau ponas A. Šleževičius turėtų pagalvoti, kad netrukus jam teks grįžti į Tėvynę, kurioje gyvenimas nepagerės nuo jo apgaulingų žodžių.

Taigi ir šią savaitę mūsų padangėje vešėjo melas, cinizmas, totalinis neatsakingumas, nepagarba ir sau, ir valstybei, kuriai kartais

aukščiausiu lygiu atstovaujama.

Tačiau p. J. Bernatonis, pareiškęs "Lietuvos aide" (Nr.151), kad, girdi, LDDP išgyvena aukso amžių, buvo nuširdus. Sveikiname. Belieka pasidžiaugti, kad tuo tarpu, kai šalis skursta, yra padorių žmonių (pamirškime jų partinę-nomenklatūrinę praeitį), kurie savo materialine gerove prisideda prie Lietuvos ekonomikos stabilizavimo. Tiesa, gerbiamas Seimo narys neprisiminė už valstybės pinigus praturtėjusių "Klano" veikėjų. Tiek ponas A. Navickas, buvęs atsakingas LKP CK darbuotojas, tiek ponas G. Kirkilas su savo mįslingai praturtėjusiu žentu liko šešėlyje... Bet kur ten visus išvardysi, kai tokių ilgiausia eilė. Beje, ponas J. Bernatonis, pasižymintis kuklumu, net nebando pretenduoti į tą eilę. Juk aukso amžius jo partijai, o ne jam pačiam. Jis vos neskurstas, pragyvendamas iš Seimo nario algos, nes "nedaug bendro" turįs su "naktigonėmis".

(Taktiškas LA korespondentas neišdrįso paklausti, matyt, nesitikėdamas nuoširdaus atsakymo, o gal jo žmona arčiau šio biznio?..) Ponas J. Bernatonis šiuo atveju prilygsta garsiojo "Klano" veikėjo žmogui mokytojui, kuri iš savo algos susitaupė tūkstančius pasistatyti solidžiam namui.

Artėja rinkimai. Ne tik ponui J. Bernatoniui reikia segtis angelo sparnus.

(LA)

JUNGTINĖSE TAUTOSE

Liepos 31 d. LR Misiijos patarėjas R. Paulauskas susitiko su Teisinio departamento Sutarčių skyriaus patarėjais G. Korontzis bei A. Vaagt. Susitikimo metu buvo suderintas Lietuvos deklaracijos dėl teisių bei pareigų, kylančių iš buvusios SSRS sutarčių, nepriimamumo tekstas bei šios nuostatos publikavimo JT Sekretoriato oficialiame leidinyje procedūra. Taip pat aptarta dvišalių Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių registravimo JT problematika.

CLEVELANDO DAKTARAI ATVEŽĖ VILTĮ KLAIPĖDOS VAIKAMS

Dr. Gintautas Z. Sabataitis

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Kiekvieną dieną svečiai skaitė po keletą paskaitų miesto ir apylinkių gydytojams. Gegužės 29 d. man teko skaityti paskaitą vietiniams psichiatriams, psichologams, neurologams, narkologijos ir vidaus ligų specialistams apie alkoholizmo ir emocinių ligų gydymą JAV. Kitą dieną aplankiau didelę miesto psichiatrinę ligoninę, kuriai vadovauja žymus psichiatrias dr. Algirdas Narinkevičius. Lietuvos psichiatriai ir psichologai Klaipėdoje yra puikiai profesiniai paruošti, tik jiems labai trūksta patalpų, medikamentų ir gydymo aparatūros, kuriuos įsigyti dabartinėmis sąlygomis yra sunku. Susitikau su Klaipėdos Narkologijos dispenserio vyr. gydytoju ir Klaipėdos miesto ir krašto vyriausioju specialistu dr. Aleksandru Slatvickiu, ir kalbėjau su juo apie egzistuojančias problemas. Tikrai malonu buvo patirti, kad lietuviai

seserų personalu.

Klaipėdos miesto ligoninė turi daugiau lovų negu Cleveland Clinic Foundation ligoninė Clevelande. Tik labai trūksta medikamentų, šiuolaikės medicinos aparatūros bei instrumentų. Bet lietuviai gydytojai, kurių uždėbė nepriylgsta atlyginimams jų kolegų Amerikoje, turi didelį pasišventimą savo profesijai, yra gerai paruošti ir siekia tobulintis pasirinktose srityse. Niekur neteko girdėti dejavimų dėl dabartinės materialinės būklės Lietuvos sveikatos apsaugos sistemoje. Amerikiečiai buvo nepaprastai sužavėti Klaipėdos gydytojų ir viso medicinos personalo aukštu profesiniu lygiu, dideliu pasišventimu ir noru toliau mokytis. Nemažai mano sutiktų gydytojų savistoviai mokosi anglų kalbos, o daugelis iš jų gerai žino ne tik rusų, bet ir vokiečių kalbas.

nams Clevelande.

Birželio 2 d. Klaipėdos miesto ligoninė suurošė išleistuves, į kurias atvyko ne tik Klaipėdos rajono valdytojas Jurgis Aušra, bet ir mums jau pažįstami Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministras dr. Antanas Vinkus ir Klaipėdos meras dr. Silverijus Šukys.

"Lietuvos rytas", vienas

Marius Gelžinis, 4 metų amžiaus, iš Vėžaičių, su savo tėveliais tuoj pat po "zuikio lūpos" operacijos, darytos profesoriaus daktaro John DiStefano iš Case Western Reserve universiteto medicinos mokyklos ir Universiteto ligoninių.

G. Sabataičio nuotr.

bulintis ir įsigyti naujų mokslų žinių.

Clevelando laikraštis "The Plain Dealer" birželio 26 d. laidoje, korespondento William F. Miller straipsnyje "Making house calls to Lithuania" plačiai aprašė šią hu-

manitarinę misiją, pailius-truodamas straipsnį didele nuotrauka, padaryta operacijos metu Klaipėdoje.

"Partnerystė viltyje" narių grupė jau pradeda ruošti ateinančių metų antrajai ke-
lionei į Klaipėdą.

VYTAUTO DIDŽIOJO GIMNAZIJAI VILNIUJE 80 METŲ!

1995 metų rugsėjo mėnesį sukanka 80 metų, kai Vilniuje buvo įkurta pirmoji lietuviška gimnazija, kuriai 1921 metais suteiktas Vytauto Didžiojo vardas. Tai buvo svarbiausias lietuvių ir prasto valstybingumo atstatymo vilties židinys Vilniaus krašte. Gimnazijos mokytojai dirbo Lietuvos valstybės atkūrėjai, Vasario 16-tosios akto signatarai: Jonas Basanavičius, Antanas Smetona, Mykolas Biržiška, Petras Gaidelionis ir kt. Vadovaujant ilgamečiui gimnazijos direktoriui Marcelinui Šikšniui, čia mokėsi daug Vilniaus krašto švietėjų. Kai kuriais jų, sulaukusiais garbaus amžiaus, džiaugiamės ir šiandien.

Gimnazijos jubiliejų minėsime šių metų rugsėjo 22-24 dienomis Vilniuje, kai bus gražintas Vytauto Didžiojo vardas esančioms eksperimentinėms klasėms Antano Vienuolio vidurinėje mokykloje. 1996 metais Vytauto Didžiojo gimnazija įsikurs Senamiesčio, Augustijonų gatvėje. Šiuo metu vyksta jos projektavimo ir statybos darbai.

Vytauto Didžiojo gimnazijos atkūrimo taryba ir atkūri-

mo šalpos fondas kreipiasi į Pasaulio lietuvių bendrijas, fondus, Respublikos žinybas, pavienius asmenis prisidėti ir materialiai paremti šią kilnią iniciatyvą.

Atkuriamam gimnazijos muziejui maloniai prašytume siųsti mums išlikusią medžiagą, prisiminimus apie mokytojus, mokinius, jų darbus ir gimnazijos gyvavimo laikmetį.

Gerbiami gimnazijos auklėtiniai, atsiliepkite ir papasakokite apie save, bendražygius. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie prisidės prie Vytauto Didžiojo idealų išsaugojimo ir stiprinimo.

Norintys dalyvauti iškilnėse, registruojasi paštu arba telefonu: Aušros Vartų g. 23, Vilnius 2030, tel. 62 99 46, 62 41 83, fax. (370-2) 72 56 92

Mūsų sąskaitos:

Sąskaita Nr 700092 - litais, valiutinė sąskaita Nr 410070163 Lietuvos Akciniame Inovaciniame banke, kodas 260101747, Šermukšnių 3, Vilnius 2600.

Vytauto Didžiojo gimnazijos atkūrimo taryba ir atkūrimo šalpos fondas
Romas Batūra, Vytautas Bernotas, Kazimieras Garšva, Vytautas Ylevičius, Arvydas Matulionis, Bronius Miknevičius, Algimantas Nasvytis, Danutė Puchovičienė, Vytautas Šernas

MOKSLININKAS IŠ LIETUVOS DARBUEJASI CHICAGOJE

Remigijus Misiūnas, Vilniaus Universiteto doktorantas, yra sugrįžęs į Lietuvą Tytymo ir Studijų Centrą Chicagoje, kur renka papildomus duomenis savo jau baigiamai rašyti disertacijai, "Lietuviškų knygų leidyba Vakarų Europoje 1945-1952 m." Jis šiuos tyrimus LTSC archyvuose pra-

dėjo pernai vasarą. Šiuo metu, Misiūnas taip pat kaupia medžiagą tolesnėms išeivių knygų leidybos studijoms, kurios apims JAV, Kanados, Australijos, P. Amerikos ir Vakarų Europos lietuvių leidybą pastangas tarp 1952 ir 1990 metų. Misiūnas Chicagoje bus iki rugpjūčio pabaigos.

Arūnas Zailskas

Klaipėdos meras dr. Silverijus Šukys Miesto Rotušėje priėmė "Partnerystė Viltyje" narius. Iš kairės: dr. Vincas Janušonis, Klaipėdos miesto ligoninės direktorius, dr. Silverijus Šukys, Klaipėdos miesto meras, dr. Gintautas Z. Sabataitis (PV) Clevelando koordinatūras, ir dr. Algis Šlepavičius, Klaipėdos miesto ligoninės chirurgas ir (PV) Klaipėdos koordinatūras.

G. Sabataičio nuotr.

gydytojai yra gerai susipažinę su vėliausia medicinine informacija alkoholizmo ir narkologijos gydymo srityje.

Prof. Morris Dixon kasdien skaitė paskaitas Klaipėdoje gydytojams iš neontologijos srities ir paskaitą "Vaikų bronchinė astma ir jos gydymas JAV" tarptautiniame bronchinės astmos gydytojų suvažiavime Palangoje. Prof. dr. R.Hertz, prof. dr. N.Gravino ir prof. dr. J.M.Smith ne tik gydė vaikus ligoninėje, bet taip pat skaitė paskaitas vietiniams stomatologams. Gailestingosios seselės M.Gruzdytė ir D.Drezlinski pasidalino savo patirtimi su Klaipėdos miesto ligoninės gailestingųjų

Mūsų grupei ypatingai malonų išpūdį padarė Klaipėdos mero, psichiatro dr. Silverijaus Šukio priėmimas istorinėje Klaipėdos miesto rotušėje. Pasidalinę dovanomis ir išpūdziais, mūsų daktarai buvo labai sužavėti mero Šukio vizija apie politinę padėtį Klaipėdoje ir jo užsibrėžtais humanitariniais tikslais. Buvęs Klaipėdos meras Benediktas Petrauskas labai vaišingai priėmė mūsų lietuvišką "Partnerystės viltyje" grupę, supažindindamas su senąja ir moderniųjų Klaipėda ir pakviesdamas į lietuvišką restoraną, kuris savo patiekalais bei aptarnavimu nenusileidžia geriausiems restora-

is daugiausia skaitomų Lietuvos dienraščių, Klaipėdos dienraščių "Vakarų ekspresas" ir "Klaipėda" labai palankiai aprašė šią "Partnerystės viltyje" misiją, paminėdami taip pat Ohio Senatoriaus ir astronauto John Glenn dėmesį ir linkėjimus šiai humanitarinei misijai. Grįžę į Clevelandą misijos nariai klausėsi prof. dr. John DiStefano labai pozityvaus misijos tikslų įvertinimo. Negaištant laiko buvo išsiųstas dr. V.Grykšui Case Western Reserve universiteto ir Universiteto ligoninių Oral and Maxillofacial Surgery skyriaus pirmininko pakvietimas, dar šiais metais spalio mėn. atvykti toliau to-

ALT SAJUNGOS CHICAGOS SKYRIAUS GEGUŽINĖ

Šių metų liepos 16 d. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyrius su ruošė linksmą ir sėkmingą gegužinę Lemonte Ateitininkų namų prieglobstyje.

Chicagoje ši vasara gąsdinančiai karšta. Jau nuo liepos pradžios žiniasklaidoje oro temperatūros pranešimai pirmavo, vis kartojant, kad pasiekti rezultatai neturi sau lygių mūsų miesto istorijoje. Dėl tokių karščių daug ne-

josi, tik vis tie karšto oro perspėjimai, kaip turime elgtis, ypatingai vyresnio amžiaus sulaukus.

Išaušo sekmadienio rytas – šiltas, bet vėsesnis, net ir vėjelis, jau senai bepajautas, dvelkė. Viskas paruošta nepamainomų talkininkų(-ių), bet vis neramūs žvilgsniai tolo į kelią, kuriuo sukama į šią vietovę.

Su kiekviena mašina, su kiekvienu atvykstančiu nariu,

jos, tai žinomos veikėjos, pažįstančios beveik kiekvieną asmeniškai, tad kas galėtų joms pasakyti – ne.

Klausite, o kaip su muzika? Ji tikrai tiko šios gražios popietės nuotaikai. Grojo visiems jau pažįstamas Algimantas Barniškis, o antrasis – tai Alfonsas Seniūnas – jaunas, čia besilankantis, Vilniaus tautininkų pirmo skyriaus narys. Jis, muzikas, ir čia dalyvavo norėdamas arčiau susipažinti su čia esančiais bendraminčiais. Judviejų atlikti duetai tikrai nu-skambėjo maloniai. Matėme

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos Chicago skyriaus 1995-6 metų valdyba. Iš kairės: Kazys Rožanskas – išdininkas; Zuzana Juškevičienė – vicepirmininkė; Vanda Mažeikienė – narė; Nora Valiukėnienė – pirmininkė; Felina Braunienė – sekretorė.

laimingų, vienišų žmonių baigė šios žemės kelionę. Dažnas pagalvojam, kur būta kaimyno, draugo, ar kad ir toli gyvenančio giminaičio. Galbūt tik tereikėjo jų skambučio ar pabeldimo į duris.

Atrodytų, jog tokių įvykių slinktyje visi kiti dalykai turėtų nublukti, bet argi? Planuoja žmogus gyvendamas, tą patį daro ir organizacijos. Nustatyta data, nei pakreipti, nei nukelti; pastogė numatyta, maistas užsakytas, pakvietimai išsiuntinėti. Pirmininkės Noros Valiukėnienės suorganizuotas gražus darbščių narių telkinys įvairiems darbams. Niekas padėti neatsisakė, visi noriai sutiko. Viskas sklanžiai klo-

svečių, nuotaika kilo. Rinkosi ne tūšiomis rankomis, bet vertingais fantais, gryną pelną duodančiai loterijai, nešini.

Susirinko gražus būrys, nuotaika pakili, tartum viena šeima. Baras apsuptas, nors alkoholinių gėrimų buvo mažai paklausa. (Dr. Adomavičius tikrai būtų patenkintas, kad žinojom kaip reikia elgtis). Troškuli visi apsciai malšino "minkštaisiais" gėrimais. Valgėme "Talman" pagamintus pietus, dalinamus seikėtojų, kurių "štabas" buvo sudarytas iš skyriaus narių. Nusiskundimų neteko girdėti.

Loterija buvo tikrai gausi ir turtinga. Biliėtų platinto-

A. Seniūną besišnekučiuojant su Sąjungos pirmininku dr. Leonu Kriaučeliūnu, tikime, kad teks jį ir dažniau pamatyti mūsų parengimuose.

AL Tautinės sąjungos Chicago skyriaus valdyba taria nuoširdų AČIŲ visiems, kurie savo išpareigojimais prisidėjo prie gegužinės pasisekimo; dėkoja taip pat visiems atsilankiusiems, kurių tarpe buvo ir iš Floridos, Beverly Shores ir įvairių Chicago apylinkių, nepabūdusių vasaros karščių.

Dabar valdyba, papildžiusi savo "aruodą", galės pasvarstyti kam, nors ir kuklia auka, padėti, ir tai, visų dalyvavusių gegužinėje dėka. Vanda Mažeikienė.

LOS ANGELES TAUTININKŲ GEGUŽINĖ PO STOGU

Daugelis yra įpratę, kad vasarą geriausia praleisti laiką gamtoje, pailsėti ir su draugais pasidžiaugti išgyventais vasaros išpūdžiais. Tad ir daugelis organizacijų savo gegužines stengiasi rengti gražiame sode arba parke.

Mes, losangeliečiai, kartą pabandę savo gegužinę surengti po stogu, Tautiniuose namuose, buvome labai patenkinti ir nuo tada virto tradicija vidurvasario šventės – gegužines rengti po stogu. Šiais metais gavosi dar ge-

riau, – Tautiniai namai prieš kelias savaites savo namus ir salę gražiai išdažė, pasipuošė.

Rugpjūčio mėn. 6 d. Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos skyrius pakvietė savo visus narius ir jų draugus į tradicinę vidurvasario šventę, gegužinę po stogu. Gražiai atnaujinta ir gerai atvėsinta salė, skyriaus ponių papuošti gelėmis stalai, darė labai jaukią ir malonią nuotaiką.

Po šv. Mišių, sąjungos nariai ir svečiai, nelaukdami pradžiai nurodyto laiko, rin-

kosi į Tautinių namų salę. Diena buvo karšta, tačiau tai nieko nebaidė ir gražus narių bei svečių skaičius atvyko į gegužinę. Malonu buvo matyti ir iš toliau atvykusių svečių. Net iš tolimo Clevelando poniją Laikūnienę, kuri salėje buvo pasveikinta, jau čia apsigyvenusių clevelandiečių. Man teko poniją Laikūnienę pažinti dar Lietuvoje, kada sportavome ir džiaugėmes jaunyste.

Ponia Irena Bužėnienė sutiko svečius, kiekvienam parduodama įėjimo bilietėlį, o vėliau, norintiems, ir baro bilietėlius.

ĮTEIKTAS APDOVANOJIMAS ČESLOVUI MILOŠUI

Kaip praneša ELTA, š.m. liepos 26 d. Nidoje, Neringos savivaldybės posėdžių salėje buvo pagerbtas 1980 metų Nobelio premijos laureatas, lietuvių kilmės lenkų poetas Česlovas Milošas.

Jam Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino antrojo laipsnio ordiną įteikė Nidoje atostogaujantis Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas. Šiuo garbingu apdovanojimu Vasario 16-osios proga buvo įvertinti Česlovo Milošo nuopelnai vystant lietuvių ir lenkų tautų savitarpio supratimą.

Dėkodamas už aukštą apdovanojimą, Česlovas Milošas pasakė, kad daugelį metų jis buvo ir yra dėkingas Lietuvai už vaikystėje regėtus vaizdus, prie Nevėžio upės girdėtas dainas.

- Aš kalbu lenkiškai, rašau lenkiškai, bet mano met-

Nobelio premijos laureatas, poetas Česlovas Milošas.

rikoje parašyta, kad gimiau Lietuvoje, - pasakė poetas. - Pirmą kartą tokiu garbingu apdovanojimu įvertintas lenkiškai rašantis poetas. Tikiu, kad jį gavau už tai, kad savo veikla ir kūryba skatinu tautų draugystę.

★★★★★

RIMAS VAIČAITIS - LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS NARYS

Lietuvos Mokslų Akademija Vilniuje. išrinko Columbijos Universiteto New Yorke profesorius dr. Rimą Vaičaitį pilnateisium nariu techninių mokslų srityje. Jis buvo įvertintas už mokslinę veiklą bei nuopelnus, remiant Lietuvos Aukštąsias mokyklas.

Verta paminėti, jau 1993 metais Kauno Technologijos Universitetas įteikė Garbės daktaro regalijas prof. dr. Rimui Vaičiui už parūpinimą vardinių stipendijų doktorantams, magistrantams bei studentams.

Šių metų birželio 7 d.,

Šeimininkėms baigiant paskutiniuosius pasirengimus, skyriaus išdininkas Ramūnas Bužėnas svečius vaišino gaivinančiais gėrimais ir maloniai su humoru juos linksmino.

Skyriaus pirm. dr. Povilas Švarcas, pasveikinęs atvykusius, pakvietė užimti vietas prie stalų.

Puikūs karšti pietūs, kuriais svečius vaišino skyriaus ponios: Rūta Sakienė, Julija Petronienė, Gražina Raibienė ir Onutė Dovydaitytė. Gražios dainų ir muzikos melodijos visus linksmino ir davė progą gerai išsišnekioti.

Pavalgius, buvome pavaišinti kavute ir pyragaičiais. Numatyti loterijai praveisti buvo iškviestas Vincas Juodvalkis, jam padėjo p.p. Julija Petronienė, Gražina Raibienė. Vincas Juodvalkis savo gražiais pokštais linksmino

Mokslų akademijos rūmuose Vilniuje, įvyko Akademijos narių susirinkimas. Akademikai rinkosi pasiklausyti dr. Rimo Vaičiūčio inauguracinės paskaitos: "Super greitų lėktuvų vibracijos ir triukšmo problemos."

Po išsamios paskaitos, prof. dr. Rimui Vaičiui buvo įteiktas akademiko diplomai.

Vaišių metu buvo pakelti šampano stiklai su sveikinimais bei linkėjimais vėl susitikti su Rimu Vaičiūčiu ateityje Vilniuje.

Bronė Miklienė

susirinkusius. Loterija buvo įdomi ir vienodai linksmo laimėjusius dovanas, o nelaimėjusius paguodė, kad kitą kartą dar turės progos savo laimę išmėginti.

Po loterijos dar ilgai svečiai vaišinosi, ir maloniai dalinosi išpūdžiais.

Padėka priklauso visai valdybai: pirm. dr. Povilui Švarcui, vicepirm. Irenai Bužėnienėi ir Juozui Raibiui, sekr. Rūtai Sakienėi ir izd. Ramūnui Bužėnui.

Valdyba, kviesdama narius į gegužinę, priminė, kad skyrius rengia Tautos šventės minėjimą parapijos patalpose rugšėjo mėn. 17 d. Metinis narių susirinkimas bus šaukiamas po Tautos šventės. Datą praneš vėliau.

Antanas Mažeika

DVIRAČIU Į LIETUVĄ

Edmundas Čapas

(Tęsinys. Pradžią Nr.21)

Kiekvienas – giminaitis ar naujas pažįstamas troško išsikeisti jų mirštančius rublius į mano galingus dolerius; iš jų aš visada gaudavau daugiau rublių už dolerį, negu bet kuriame banke...

Vieną dieną paprašiau, kad dėdė Stasys ir jo žentas nuvežtų mane į Šaukėnus – į pietvakarius nuo Šiaulių. Pakeliui sustojome trumpam Kurtuvėnuose – norėjau pa-

piliakalniui vadinamas kalnas stovi vidury atviro lauko, palei mažą upelį. Jokia nuotrauka negali atspindėti šios nuostabios vietos; aš drįsčiau tvirtinti, kad ten yra šimtai tūkstančių kryžių, nuo rožančių dydžio iki didesnių. Tikriausiai kada nors Kryžių kalnas bus plačiai žinomas, ir viso pasaulio krikščionys galbūt užsinorės aplankyti šią vietą kaip meką ("mecca").

Už keletos kilometrų nuo mamos tėviškės tebestovi gerai išsilaikę grafo rūmai. Autoriaus nuotr.

matyti didingą ir seną mažo miestelio bažnyčią. Ji, skirtingai nuo mažesnės Šaukėnų bažnyčios, per stebuklą išliko per Antrąjį pasaulinį karą. (Mano mama ir jos broliai lankė šią bažnyčią vaikystėje.). Iš originalios Šaukėnų bažnyčios išliko tik priekinio įėjimo vartai, virš kurių garbingai nupieštas Vytis. Trumpam stabtelėjome prie ūkio, kur užaugo mano mama. Dėdė Stasys didžiudamasis parodė man medžius kuriuos jis pasodino daugiau nei prieš pusę amžiaus. Nė vienas pastatas sodyboje neišliko, tačiau didelis laukas atrodė panašiai, kaip man pasakojo kadaise mama. Už kelių kilometrų į vakarus nuo jų sodybos yra dideli rūmai, kurie anksčiau priklausė grafui. Pastatas buvo neblogai išlaikytas, ir ruošiamasi jį restauruoti. Už kelių kilometrų, į pietvakarius, yra sodyba, kur (koks sutapimas!) užaugo mano žmonos tėvas.

Dėdė Stasys nuvežė mane ir į šiaurės rytuose nuo Šiaulių stūksantį Kryžių kalną. Jau įprasta, kad kiekvienas užsukęs į Šiaulius, privalo aplankyti šią unikalią, nuostabią vietą. Maždaug už dešimties kilometrų nuo Šiaulių, šis istoriškai Jurgaičių

Trumpas vizitas į Žemaitiją

Po savaitės poilsio ir bendravimo Šiauliuose nusprendžiau pakeliauti dviračiu tik vieną dieną. Tikėjau galėsiąs nuvažiuoti iki Šaukėnų ir atgal, naudodamasis šiaurės kryžių dviračių taku, besidriekiančiu 15 kilometrų į pietus nuo Šiaulių. Pūtė stiprus priešpriešinis vėjas, o mano keli vis tebeskaudėjo; "nenu-dviračiavau" labai toli – apžiūrėjau keletą žuvų tvenkinių ir grįžau į miestą. Turėjau daug laiko pailsėti "nuo dviračio" ir atsipūsti Živilės automobilyje. Kitą dieną mes abu juo išvažiavome į jos sodybą kaime, pačioje Žemaitijos gilumoje.

Važiavome keliu link Šaukėnų, paskui link Luokės, kur kelias buvo neasfaltuotas – vien žvyrkelis. Netrukus už Luokės kelias pasidarė dar blogesnis – baisinio nebuvau Lietuvoje matęs. Šis kelias vedė į labai nuošalų Biržuvėnų kaimą, o po to jau ir Živilės kaimiškas namelis. Kelias buvo nepaprastai duobėtas ir pavirtęs į visišką purvyną, po vakarykščio lietaus. (Kaskart, kai įvažiuodavom į vieną iš kelio duobių, bijodavau, kad reikės vietinio ūki-

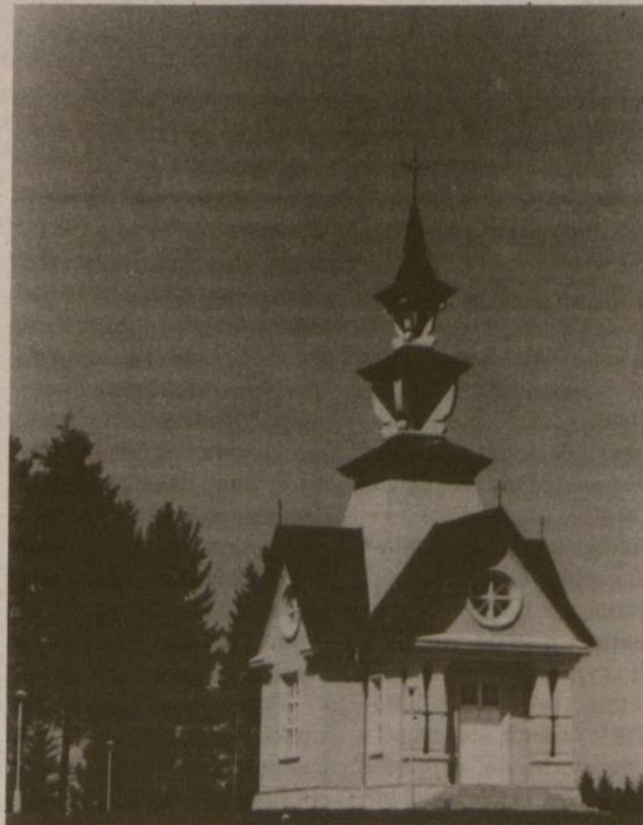
ninko arklio ar traktoriaus pagalbos, kad ištrauktų mus!).

Biržuvėnuose visi namai mediniai ir patamsėję nuo senumo. Prie Virvytės upės stovėjo vandens malūnas, ir didžiulės rietuvės malkų, kai kur tvarkingai, o kai kur ne, buvo sukrautos, kur tik pažvelgsi. Didžiulės daržinės ir net kai kurios trobos buvo apdengtos didžiuliais stogais, dengiančiais pastatus, kad jų sienas vos galėjai matyti. Tai buvo tikrų tikriausias kaimas!

Žvyrkelis tikrai dar labiau susiaurėjo, buvo labiau apaugęs žole ir tuoj privažiavome Živilės namą. Tai buvo iš rąstų suręsta troba, didelė ir erdvi. Didžiulė krosnis virtuvėje šildė ir visus kambarius, kadangi jos šiltos sienos po vieną buvo išsikilusios kiekviename kambaryje. Švaraus geriamo vandens galėjai pasisemti iš senoviško šulinio kieme. (šulinys "veikia" taip: leidi tuščią kibirą gilyn, kol jis dingsta tau iš akių, po to pilną vandens keli viršun!). Tualetas

buvo irgi lauke (panašūs būdavo mano laikais skautų stovykloje). Šioje vietoje iš tiesų buvo visko, ko reikia gyvenimui, bet to sodyba stovi atokiau ir prie miško. (Vėliau patyriau, kad šis namelis nesiskiria nuo kitų miestiečių užmiesčio namų, kuriuos Lietuvos gyventojai galėjo įsigyti jau iki Nepriklausomybės atkūrimo.)

Keliaudami į pajūrį sustojome Rainuose, kur išpūdinga koplyčia pastatyta atminimui 75 aukų, komunistų žiauriai nukankintų kaimyniniame miškelyje Antrojo pasaulinio karo pirmosiomis dienomis. (Paminklas buvo pastatytas vietinių žmonių pastangomis, lėšomis padėjo ir visos Lietuvos gyventojai.) Netoli už Rainių trumpam sustojome Telsiuose, tradiciškai – Žemaitijos sostinėje. Miestą, išsidėsčiusį ant kalvų, pietinėje dalyje juosia didelis ežeras. Šio vidutinio dydžio miesto gamtovaizdį paryškina kelios bažnyčios ir daug medžių.

Koplyčia Rainiuose komunistų nužudytoms aukoms atminti. Autoriaus nuotr.

Žemaitijos sostinė Telšiai. Iš toli matyti virš miesto iškylą bažnyčių bokštai. Pietų pusėje tyvuliuoja didžiulis Masčio ežeras. Autoriaus nuotr.

Būtų buvę labai malonu geriau apžiūrėti Telsius ir daugelį kitų įdomių vietų mūsų kelionės metu – Platelių ežerą, vieną didžiausių ir švariausių Lietuvoje, piliakalnius (Biržuvėnų, Džiugo, Šatrijos kalną), kurių buvimo vietą aiškiai parodo pakeleje pastatyti nedideli mediniai stulpai su skulptūrelėmis ir drožiniais, Absurdo muziejų (lauke surinkta visokių daiktų kolekcija – nuo Stalino laikų sovietinio tanko iki didžiulių akmenų ar jų luitų ir modernių skulptūrų, suvežtų čionai iš visos Lietuvos ir net iš užsienio), ir daugybę vaizdingų kaimelių, tačiau oras buvo toks puikus, kad abu su Živile nusprendėme vykti kuo greičiau į Palangą ir jos gintarinį pajūrį. (Tik po dvejų metų, kai Lietuvoje dirbau kaip JAV karininkas, turėjau žymiai daugiau progų aplankyti šias vietas ir geriau susipažinti su šio krašto istorija).

Baltijos pajūriu – Palanga

Lietuvos pajūris tęsiasi nuo Latvijos iki Nidos maždaug 100 km (beveik tokio pat ilgio ir Erie ežero pakrantė ties Clevelandu, imant su visais priemiesčiais). Neužsukdami į Šventąją (ramų kurortinį miestelį prie Latvijos sienos), pernaktodami Palangoje ir Nidoje, Živilė ir aš keliavome palei Baltijos jūros pakrantę.

Visas pajūris – tai puikaus, balto smėlio pliažas, nutrūkstantis tikrai ties įėjimu į Kuršių marias prie Klaipėdos; pajūrio kelias, ypač Neringos pusiasalyje – dviratininkui tikras rojus! Palangos valdžia, norėdama apriboti automobilių eismą, nustatė dienos mokestį už įvažiavimą į miestą (tuomet aš sumokėjau 20 rb).

(Bus daugiau)

KATEDRA

Vladas Vilekš

Mano draugas Florijonas nėra tas, kuris rūpintųsi labai aukštos kultūros reikalais. Jam daugiausia rūpi, kaip sumokėti mokesčius už namelį ir nupirkti vieną kitą parėdą žmonai, kad ji nezirstų ir nerėktų, jog jis jos nemylė. Bet aną dieną mane nustebino paklausdamas:

– Kaip ta Illinojaus universiteto katedra gyvuoja?

– Gyvuoja, o ko jai negyvuoti.

– Tu neapsimesk tokiu lyg ir žinančiu ir nežinančiu. Jeigu Dundzila Dirvoje pareiškė, kad jam neaišku, kas ten darosi, tai atsakyk man.

– Tu pats sau atsakei. Jeigu A. Dundzila nežino tiksliai ir jeigu niekas nežino, tai kaip aš galiu žinoti?

Florijonas tuo nebuvo patenkintas. Jis, šiek tiek luktelėjęs, man sako:

– O aš noriu įprasminti tos katedros egzistenciją. Tiek pinigų išleista, o nieko gero. Taigi einu į pagalbą.

– Florijonai, koku būdu?

– Aš padarysiu doktoratą. Tai bent pateisins tų profesorų ten maišymąsi.

– O kokį doktoratą nori daryti?

– Ne tas svarbu. Reikia padėti profesoriams, kurie ten sėdi ir jokių rezultatų neparodo.

– Tai koku būdu?

– Kaip sakiau. Rašau disertaciją daktaro laipsniui.

– Apie ką tu rašysi?

– Apie tave.

Jeigu nebūčiau sėdėjęs, tai būčiau nugriuvęs. Bet dabar griebiausi aukštapaudožio. Mano mintyse žaibu ėmė skriesti įvairios žvaigždėtos mintys. Didžiulė stora knyga pasirodė su mano atvaizdu. Mano portretą pakabina labai iškilmingoje vietoje. Tūks-

tančiai knygų pasklęsta po Lietuvą. Suorganizuojamas komitetas mane rinkti prezidentu. Žmona irgi su pagarbos žiupsneliu ima žvilgčioti. Man nebereikia nešioti šiukšlių. Bet vis dėlto reikia parodyti kuklumo. Tai labai santūriai, kad Florijonas nepakeistų savo nuomonės, sakau:

– Gal apie gyvą būtų nepatogu disertaciją rašyti?

– O kodėl ne. Kiek knygų apie gyvus prirašyta.

– O kaip tu medžiagą surinki? Gal tau specialų pasikalbėjimą suteikti? Gal susitiktumėm ir išsikalbėtumėm?

– Nereikia, – nukirto Florijonas, – aš iš laikraščių. Tu imsi apie save taip kalbėti, kad nežinia bus apie ką rašau, ar apie Napoleoną ar Vytautą. Paskaitai laikraščius, perrašai ir disertacija gatava. Profesoriai išsizioję laukia, nes ką gi jie kita darys. Tik algas pasiimti. O kalbant apie tai, neblogo tarnyba. Nebijok, nerašysiu, kad tu kaimyno langą išmušei, kad lindai į sodą obuolių skinti, kad žadėjai merginoms ir nieko neištesėjai. Kad melavai visoms valdžioms ir savo žmonai. Nebijok. Tai tik tarp mūsų.

Ta proga man labai parūpo daugiau sužinoti apie tą katedrą. Dar kartą paskaičiau A. Dundzilos straipsnį. Dabar laukiu Florijono disertacijos.

Sako, kad reikia specialių drabužių doktorato įteikimo metu ir kepurė turi būti kampuota. Tik nežinau, kas visa tai turi turėti, ar doktorantas, ar tas apie kurį disertacija sukurta. Reikės pasiklausti daug žinančių.

(Atkelta iš 2 psl.)

bosniečių nuo serbų, nei leidžia bosniečiams gintis. Nemažai pasaulio musulmonų valstybių, kiek galėdamos, siunčia Bosnijai lengvesnius ginklus, tačiau sėkmingai gynybai reikėtų ir artilerijos pabūklų ir radaro įrengimų ir šarvuotųjų.

Teisė gintis

Popiežius Jonas Paulius II Les Combes vietovėje, Italijoje, užbaigė savo atostogas. Ta proga jį apsupo spaudos reporteriai ir klausinėjo apie padėtį Bosnijoje. Popiežius pasakė, kad jau seniai veikia teisingo karo principas. Tai gynybos principas. Jei kas nors puola ir sumina kojomis teisę gyventi, teisę egzistuoti, tai atsiranda teisė ir gintis, pasakė popiežius, pabrėžęs, kad ir gynybos karas yra bjaurus, tačiau visi karai tokie būna. Popiežius pasakė, kad jis nebando patarti tarptautinei bendruomenei, kaip jai elgtis Bosnijoje, bet jis tik primena moralinius principus, kurie turėtų remti specifinius politinius ir karinius sprendimus. Virš visko mums daugiausia rūpi kančios, pasakė popiežius, nežiūrint kurioje pusėje jos vyksta, o kasdien mes matome kiek daug tų kančių, įskaitant ir tas matomas televizijoje.

Daug laisviau apie karą kalbėjo Sarajevo katalikų vyskupas Pero Sudar pasikalbėjime su italų "Gazzetta del Mezzogiorno" atstovais. Vyskupas pareiškė, kad padėtis Sarajeve tokia rimta, kad žmonės jau nebetiki į diplomatinis ar politinius planus. Vakarai turėjo progą, bet praleido jas. Dabar vienintelis kelias yra sustabdyti serbus. Vienas kelias yra: sudaužyti jų ginklus, jų kareivines, jų ginklų sandėlius, nesiekiant jų mirties, bet pabrėžiant, kad žudyti kitus nebus leidžiama, pasakė vyskupas.

Iš visur apie viską

Neseniai apie Bosnijos karą kalbėjo Airijos vyskupų konferencija. Jos pareiškime sakoma: Tokia taika, kuri neištaiso padaryto neteisingo, kuri apdovanoja agresorius, kuri nesugrąžina pabėgėlius ir ištremtus žmones į jų namus. Taika, kuri paremta etniniais skaldymais, negali būti nei teisinga nei pastovi, sakoma vyskupų pareiškime.

Jungtinių Tautų paskirtas vyriausiu atstovu Jugoslavijoje Yasushi Akashi nepageidaujamas Bosnijoje, paskelbė šios vyriausybė, pridėjusi, kad jis nesugeba apsaugoti Bosnijos civilių. Todėl jis – "persona non grata".

Tarptautinis karo nusikaltimų tribunolas paskelbė liepos 25 d., kad Bosnijos serbų politinis vadas Radovan Karadžić ir kariuomenės vadas gen. Ratko Mladić abu kaltinami genocido veiksmais, nusikaltimais prieš Ženevos konvenciją ir žmoniškumą.

Islamo valstybių konferencijos sekretoriatas liepos 23 d. paskelbė, jog tarptautinis ginklų prekybos draudimas Bosnijos vyriausybei, yra niekinis, negaliojantis. Islamo šalys duos ginklų Bosnijai.

TRUMPAI

• Bosnijos serbai nušovė du prancūzų kareivius. Prancūzų karo lėktuvai puolė serbų Bosnijos sostinę Pale.

• Paryžiaus požeminio traukinio vagone sprogo bomba. Žuvo 7, sužeisti 84.

• Peru ir Ekvadoras pasirašė sutartį, steigiančią pasienyje demilitarizuotą zoną.

• Buvęs JAV prez. Carteris tarpininkauja Sudane. Paskelbta pietinių sukilėlių ir Sudano vyriausybės karo

paliaubų sutartis, pradėtos taikos derybos.

• Tel Avive savižudžio susprogdintame autobuse žuvo 7 žmonės. Sprogimas vėl atidėjo Izraelio derybas su Palestinos vadovybe.

• Japonijoje rinkimai į seimo aukštuosius rūmus parodė japonų apatiją, dalyvaavo mažiau 50 nuoš. balsuotojų, kas Japonijoje reta. Daug vietų pralaimėjo trijų valdančių partijų koalicija. Socialistas premjeras Murayama paskelbė liksiąs savo vietoje.

• Rugpjūčio 6 d. Hirošimoje paminėta 50 metų sukaktis nuo atominės bombos susprogdinimo tame mieste. Ši sukaktis atgaivino debatus, ar gerai padarė tuometinis JAV prez. Trumanas, įsakydamas panaudoti branduolinį ginklą, kuris sustabdė karo veiksmus. Istorikai dar nesutaria, ar japonai būtų pasidavę, jei ne šis sprogimas, užmušęs 75,000 žmonių ir dar daugiau mirtinai sužeidęs. Kai kurie tvirtina, kad be šios bombos kare būtų žuvę dar šimtai tūkstančių amerikiečių.

• Kolumbijoje policija sugavo dar vieną, jau šestą svarbų narkotikų pirkli. Suėmus vieną, atsiranda keli kiti ir prekyba toliau klesti.

• Rusijos derybose su Čėčėnijos atstovais sutarta iki lapkričio 5 d. pravesti Čėčėnijoje demokratinius rinkimus, po kurių bus tęsiamos derybos dėl Čėčėnijos ateities. Iki rinkimų bus laikomasi karo paliaubų. Rusijos diplomatai tikisi, kad čėčėnai sutiks su plačia autonomija ir liks Rusijos vadovaujamoj Nepriklausomą respubliką federacijoje.

LINAS VYŠNIONIS

Advokatas

Telefonas (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts, OH 44143

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą pristatomi į namus. Skubiems siuntiniams - AIR CARGO. Komercinės siuntos pagal susitarimą. MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

★★★★★

FLORIDA,

ST. PETERSBURG BEACH

PARDUODAMAS COND.

2 mieg. 2 vonios, 850 kv pd. pirmas aukštas, kampinis, visai arti pliažo ir parduotuvių.

su baldais (ar be jų) \$78,500.

Tel. 813 544 5159

★★★★★

Experienced Cook

Days, Behind Gateway

Apres Vous Cafe

2120 East 4th St. Cleveland

Apply in person.

241-0888

Dishwashers – Days

Apres Vous Cafe

2120 East 4th St.

Cleveland Behind Gateway

-Apply in person – 241-0888

PASKOLOS NAMŲ, NUOMOJAMŲ BŪTŲ, KOMERCINIŲ PASTATŲ, SKLYPŲ PIRKIMUI AR STATYBAI

Kreipkitės pas RAIMONDĄ BUTKŲ atstovaujantį

GEAUGA SAVINGS BANK,

10800 Kinsman Road, Newbury, Ohio 44065.

Tel. 338-7933 (Istaiga), 749-9261 (Šauklys), 732-8250 (Namai).

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

UŽSIENIO LIETUVIŲ SPAUDOS INFORMACIJA

Vytautas Šeštokas

Tarptautinės žurnalistikos Etikos Kodekso pirmas straipsnis skamba šitaip: "Visi spaudos darbuotojai, nuo redaktorių iki menkiausios žinios reporterių, turi kiek galėdami stengtis, kad iš visuomenės gaunamos žinios būtų faktų atžvilgiu neabejotinai tikslios ir teisingos."

Jie turi tikrinti informacijose minimus dalykus: joks faktas neturi būti iškraipytas arba sąmoningai nutylėtas, nors būtų ir labai nemalonu pačiam žinių redaktoriui arba žurnalistui".

Tačiau, kad šios žurnalistinės etikos būtų laikomasi, negalime pasakyti, paskaitę DRAUGE, liepos 27 dienos Indrės Tijūnėlienės parašytą straipsnį pavadinimu: Lietuvos Užsienio Politika "Saulutės" Forume.

Korespondentė parašė tris ketvirtadalius puslapio paskutinio DRAUGO užimantį straipsnį, kuriame ji smulkiai aprašo Seimo Užsienio Reikalų komiteto pirmininko dr. K. Bobelio ir Lietuvos ministro pirm. A. Šleževičiaus kalbas Lemonte Liepos 20 d.

Deja, iš straipsnio turinio sunku suprasti, kuris iš prelegentų tą ar kitą pasakė. Straipsnis pradėdamas dr. K. Bobelio kalba. Vėliau aprašymas tęsiasi nepažymint kas kalbėjo. Vienas prelegentas (nepažymint kas) yra pasakęs, kad pagrindinės, Seimą sudarančios politinės

partijos pasirašytą "Declaration of Intention", kad valdžia ilgainiui paragrafą pakeis priimtinu.

Iš 8 partijų 7 pasirašė – tautininkai sakė, kad niekada nepasirašysią. Kyla klausimas, kodėl kalbėtojas iš Lietuvos nutylėjo Lietuvos tautininkų nepasirašymo priežastis ar motyvus.

Kitas klausimas yra, kodėl straipsnio autorė Indrė Tijūnėlienė sąmoningai nutylėjo, jog po dr. K. Bobelio kalbos susirinkusi auditorija pradėjo garsiai protestuoti ir šaukti, jog tai yra neteisybė.

Daugelis užsienio lietuvių skaito gaunamus iš Lietuvos laikraščius. Kartais jų dėka mes daugiau sužinome, kas vyksta išeivijos lietuvių tarpe. Paimkite į rankas "Lietuvos Aidas" liepos 26 dienos numerį ir paskaitykite straipsnį pavadinimu: "A. Šleževičius Chicagoje bandė stabilizuoti išeiviją".

Reikia tik pasigrožėti ELTOS tikslu pranešimu, kuris yra kondensuotas, tačiau jis viską pasako.

Štai kaip skamba "Lietuvos Aidas": Ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, atostogaujantis Jungtinėse Amerikos Valstijose, Chicagoje susitiko su lietuvių bendruomenės atstovais.

Sekmadienį, kaip pranešė "Amerikos Balso" lietuvių redakcija, į didžiąją salę Pasaulio lietuvių centre susirinko

daugiau kaip 300 žmonių. Svečią pristatė Seimo narys dr. Kazys Bobelis.

Kalbėdamas apie Šleževičiaus vyriausybės pasiekimus dr. Bobelis paminėjo ir žałą, kurią, jo žodžiais, yra padariusi buvusi vyriausybė savo nevykusiomis reformomis. Po tokio dr. Bobelio pareiškimo auditorija pradėjo garsiai protestuoti ir šaukti jog tai neteisybė. Tik publikai nurimus, buvo pakviestas kalbėti pats Ministras Pirmininkas.

Beveik pusantros valandos trukusioje kalboje premjeras aptarė dabar vyriausybėje vyraujančias nuomones, kalbėjo apie mafiją ir kyšininkus, aiškino priežastis, dėl ko buvo daromi pakeitimai ministrų kabinete. Premjeras gynė lito susiejimą su doleriu, sakė, kad jo nuomone, Lietuvos bankų sistema yra stabili, kad bankrutuojantys bankai nesudaro esminės žalos, nekelia ypatingų problemų.

Baigęs savo kalbą Ministras Pirmininkas atsakinėjo į susirinkusių klausimus.

Baigiant reikia pažymėti, kad jau prieš kurį laiką buvo keltas klausimas spaudoje, prašant panaikinti diktatorinę formą klausimus įteikti raštu. Šia linkme jau padaryta gera, pažanga. Lemonte įvykusiame susitikime su Lietuvos valdžios pareigūnais, paklausėjas buvo visų matomas ir girdimas.

SKAUTŲ DĖMESIUI

LSS/ASS maloniai kviečia visus narius dalyvauti didžiuliame suvažiavime š.m. rugsėjo 23-24 d., Dainavos stovyklavietėje, Michigan valstijoje. Atvykstame penktadienio vakare, rugs. 22 d. Registruotis pas s. Juliją Tao-rienę – 17310 Harland Ave., Cleveland, OH 44119. Tel. (216) 531-9491. fax (216) 844-1419. Dalyvauti gali visi nariai, pradedant prityrusiais skautais/ėms. Bendra ir įvairių šakų programa, linksmavakaris. Atvykite atsigauti gamtoje ir atnaujinti senas pažintis, o gal ir užmegsti naujas? BUDEKIME!

v.s. Vida Jankauskienė

★★★★★

Atnaujinami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Židonis L., New Haven	20.00
Budzinauskas A., Waterbury	5.00
Bartkus P., Richmond H.	5.00
Lapėnas G., Daytona B.	15.00
Miklius V.B., St. Pete.	100.00
•Verbyla I., Cleveland,	50.00
Bliudžius S., Southfield	20.00
Gepneris J., Union Pier	6.00
Kamantas V., Grand Rapids	10.00
Kukučionis A., Tinley Pk.	10.00
Macevičius M., Chicago	15.00
Dirmantas B., Chicago	10.00
Skirmantas S., Santa Monica	10.00
Špokas L., Crystal Lake	10.00
Žolynas O., Ormond B.	20.00
Volertas V. kun. Canada	11.41
•Mirusios sesutės Uršulės ir brolio Vlodo prisiminimai.	

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

SVEIKINAME!

Sveikiname mūsų sūnų Ed ir jo žmoną Karen Valaičius, 1995 metais birželio 11 d. aukščiausiais pažymiais užbaigusius Cleveland State universitetą ir įsigijus magistro laipsnius biznio administracijos srityje.
Algimantas ir Irena Valaičiai

Karen ir Ed Valaičiai, gavę universiteto baigimo diplomus.

★★★★★★★★★

Bronė Paplėnienė-Miklienė ir dukros a.a. brangaus vyro ir tėvo Jono Paplėno, mirusio prieš 35 metus, atminimui, siūnia 100 dol. paramą DIRVAI.

Nuoširdžiai dėkojame. DIRVA

★★★★★★★★★

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA (Knygos Lietuvai)

Lietuvos Vyčių Fondas yra aukų fondas (endowment fund). Jo pagrindinis kapitalas išlieka neličiamas. Gaunamos palūkanos naudojamos Lietuvos Vyčių organizacijos religinei, labdaros ir švietimo veiklai. Svarbiausiais laikomi metinis rašinių konkursas garbės nariui Mgrs. Juozui Prunskiui pagerbti, ir apdovanojimas specialia stipendija Alice Karkliaus prisiminimui. Abiejų konkursų rezultatai skelbiami per L. V. suvažiavimą-seimą. Mažiau žinoma visuomenei, kad jau kelis metus palūkanos už įdėtą kapitalą buvo naudojamos nupirkti skalbimo mašina vienuolynui, dialysis aparatūrą ligoninei ir kitus įvairius vertingus įrenginius.

1994 m. nutarta padėti Lietuvos bažnyčiai auklėti Lietuvos vaikučius ir jaunuolius katalikiška dvasia, padovanojant jiems knygų. Praeitais metais seserims pranciškietėms į Lietuvą – seselei Dolorita Butkutei Kretingoje ir seselei Aušrai Garliauskaitei Utenoje buvo pasiūsta daugiau negu 300 šv. Rašto knygų (256 lietuvių kalba ir 50 anglų kalba). Iš gavusiųjų susilaukta padėkos laišku. Knygos greitai buvo išdalintos katalikiškoms mokyk-

loms įvairiose Lietuvos vietovėse, parapijoms ir našlaičių prieglaudoms. Šv. Raštas anglų kalba naudojamos mokinti anglų kalbą ir tikybą. Visose padovanotose knygose įrašyta – "Lietuvos Vyčių Fondo Dovana".

Kadangi 1994 m. projektas buvo sėkmingas, Fondo nariai nutarė vėl siųsti knygas, bet šį kartą – naujoms seminarijoms. Nuspręsta išsiųsti 100 "Studying English", kartu su mokytojų vadovėliais. Knygos pasiūstos Arkivyskupui Audriui Bačkiui išdalinti savo nuožiūra seminarijoms. Fondo narių viltis – kad šios dovanos paskatintų Lietuvos vaikų religinį auklėjimą ir palengvintų anglų kalbos studijas ateities kunigams.

Fondas, kviečia ir prašo visuomenę ir Lietuvos Vyčius aktyviau įsijungti į Fondo veiklą. Aukos padėtų padidinti įvairius projektus. Aukos yra nurašomos nuo federalinių mokesčių. Jas prašome siųsti: Knights of Lithuania Foundation 234 Sunlit Drive, Watchung, New Jersey 07060. Fondas iš anksto dėkoja už paramą.

Loretta Stukienė
L.V. Fondo pirmininkė

DIRVOS PRENUMERATOS VAJUS

JAV Lietuvių bendruomenės Kultūros taryba, su Lietuvių fondo pagalba, įvertindama periodinės Spaudos svarbą Amerikos lietuvių tautinei samonei palaikyti ir naujiems visuomenės nariams pritraukti ir juos apjungti, skelbia

RUGSĖJĮ SPAUDOS MĖNESIUI

ir tuo laiku parems naujus prenumeratorius.

DIRVA, pritardama šiai LB iniciatyvai, savo ruožtu taip pat daro nuolaidą. 60-čiai naujų skaitytojų, užsisakiusiems DIRVĄ rugsėjo mėnesį, laikraščio prenumetata metams kainuos tik \$15.

Tikimės, kad toks atpiginimas paskatins ir įgalins jaunas šeimas, naujakurius, studentus įsijungti į DIRVOS skaitytojų šeimą.

Norinčius pasinaudoti šiomis lengvatomis, prašome iki š.m. rugsėjo pabaigos atsiųsti užpildytą žemiau spausdinamą taloną ir mokestį šiuo adresu:

DIRVA

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191

Jus DIRVA lankys ištisus metus, nuo talono užpildymo dienos.

JAV LB Kultūros Tarybos Spaudos vajus

Prenumeratos talonas

Skaitytojo vardas, pavardė.....
Adresas.....
Čekis 15 dol. Parašas.....
1995 m. mėn. d.

Sponsoriai: Lietuvių Fondas ir savaitraštis "DIRVA".

CLEVELANDE ir Napylinkėj

ILGIAUSIŲ METŲ I..

Clevelando Lietuvių pensininkų klubo ilgametis pirmininkas Jurgis Malskis atšventė savo 85-tąjį gimtadienį.

Š.m. liepos 23 d. Pensininkų klubo gegužinėje jubilėją pensininkų vardu pa-

sveikino S.Mačienė. Sveikino jį artimieji, draugai ir bendražygiai. Gautas ir JAV prezidento Bill Clintono pasveikinimas. Gegužinės dalyviai sutartinai ir nuoširdžiai sugiedojo jam "Ilgiausių metų".

Nuotraukoje: S. Mačienė įteikia J. Malskiui prezidento B. Clintono sveikinimą. V. Bacevičiaus nuotr.

MŪSŲ LIGONIAI

Vis daugiau sulaukiame žmonių, kurie nebegali pastoviai dalyvauti Šv. Jurgio parapijos Mišiose. Vieni jų nepajėgia išeiti iš namų, kiti yra slaugos namuose arba ligoninėse. Nepamirškite už juos pasimelsti ir pasiūlyti jiems pagalbą. Kiekvieno mėnesio pirmąjį penktadienį Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. J. Bacevičius aplanko negaliojančius su Sakramentais. Jei žinote apie tokius, kuriuos klebonui reikėtų aplankyti, praneškite klebonijai. Taip pat, žadantieji gulti ligoninėn, prašomi tai pranešti klebonijai, kad jiems būtų suteiktas ligonio Sakramentas prieš išvykstant ligoninėn.

METROPARKŲ PRADININKAS

William A. Stinchcomb yra vadinamas Clevelando Metroparkų tėvu. 1913 m. jis tapo Cuyahoga apskrities inžinieriumi ir nuo tada pradėjo skatinti valstijos legislatūrą saugoti gamtos išteklius. Kaip parkų sistemos inžinierius jis suplanavo didžiulį parkų žiedą aplink Clevelandą, pramintą "Emerald Necklace" – Smaragdų karoliais. Iš namų savininkų surinktomis mokesčių lėšomis (0.1-mill levy) jis pradėjo supirkinėti žemės plotus parkams. Depresijos metu bedarbiai pastatė ir įrengė daug parkų. Prieš jo mirtį, 1959 m. Rocky River parke buvo pastatytas varpų (carillon) bokštas jam pagerbti.

RAITELIŲ ŠVENTĖ

Sekmdienį, š.m. rugpjūčio 20 d. Clevelando Metroparkų Rocky River rezervate

bus raitelių festivalis. Programoje, kuri prasidės 12:30 val. p.p., pasirodys Ranger Mounted Unit – parkų raitosios policijos nariai, gydomojo jodinėjimo demonstravimas, šuoliai per kliūtis, vakarietiškas jojimas ir kt. Festivalyje dalyvaus 50 arklių. Vaikai nuo 4 iki 7 m. amžiaus gaus pajodinėti. Įėjimas į šį festivalį yra nemokamas. Informacijai skambinkite: 216 / 267-2526.

GOLFAS MĖNESIENOJE

Penktadienį, š.m. rugpjūčio 25 d., Clevelando Metroparkų golfo aikštėse bus golfo žaidynės mėnesienoje. Rocky River rezervate – Little Met Golf Course (216 / 331-1070) ir Bedfordo rezervate – Shawnee Hills Golf Course (216 / 232-7184). 8:45 val. vakaro bus pradėdama žaisti spindinčiais kamuoliukais, o pradinės ir žalosios aikštelės bus apšviestos. Tai bus tamsiausias mėnesio penktadienis. Žaidėjų skaičius yra ribotas – iki 72 kiekvienam rezervatui. Registracija yra privaloma, bet kuriame rezervate įteikiamas registracijos lapas su \$ 13 mokesčio viename žaidėjui. Lošimų serija bus tęsiama rugsėjo 22 d. penktadienį.

SEMINARAI VEDUSIEMS

Clevelando diecezijos Vedybų įstaiga rugsėjo mėn. praves porų seminarų. Pirmasis seminaras - Marriage Encounter (Vedusiųjų susitikimas), skiriamas praturtinti geras vedybas, leidžiant poroms aptarti jų gyvenimo problemas. Seminaras vyks š.m. rugsėjo 22-24 d. Informacijai skambinkite: 899-9002.

Antrasis seminaras - Retrouvaille, skiriamas poroms, kurios turi vedybinių problemų. Jis prasidės taip pat rugsėjo 22-24 dienomis, su šešiais papildomais posėdžiais vėliau. Informacija gaunama tel.: 357-6580

RINKĖJŲ REGISTRACIJA

Ohio valstijos sekretorius Bob Taft vėl paskelbė nemokamą telefono numerį rinkėjams registruotis š.m. lapkričio mėn. rinkimams.

Telefona Nr. 1-800-753-VOTE (1-800-753-8683) veikia 24 val. per parą iki š.m. spalio 4 d. Rinkėjai, kurie dar nebuvo užsiregistravę, paskambinę šiuo numeriu turi pranešti savo pavardę ir adresą. Jiems bus atsiųsti registracijos lapai, kuriuos užpildžius, galima bus grąžinti paštu valstijos sekretoriui arba įteikti vietinei rinkimų įstaigai (Board of Election Office).

Ger. J.

★★★★

PARENGIMAI

1995 M.

- RUGPJŪČIO 20 d. Lietuvių klubo gegužinė LIETUVIŲ namuose.
- RUGSĖJO 2-3 d.d., ŠALFASS Golfo tumyras įvyks Windmill Lakes, golf course, Ravena, Ohio. Rengia Clevelando Lietuvių Golfo Klubas.
- RUGSĖJO 30 d. Clevelando Baltų Komitetas rengia baltų bendravimo vakarą Lietuvių Namuose.
- SPALIO 7 - 8 LIETUVIŲ DIENOS rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.
- SPALIO 22 d. DIRVOS 80 metų jubiliejus.
- LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.
- LAPKRIČIO 18 d. Kariuomenės Šventės minėjimas. Lietuvių Namuose.
- GRUODŽIO 17 d. "Singing Angels" choro koncertas trečią val. po pietų Dievo Motinos parapijoje.
- GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.
- GRUODŽIO 31 d. NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS Lietuvių namų salėje.

Atlanta Import-Export Inc.

2719 West 71 street. Chicago, IL 60629

Tel. (312) 434-2121 (800) 775-SEND

Mūsų Atstovas Clevelande:

Dainius Zalensas
LITMA I.E.

639 East 185 th Street
Cleveland Ohio 44119

Tel. (216) 481-0011

Greitas Siuntinių Persiuntimas
Air Cargo, Laivu
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ
RUSIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ
Pasiteiraukit dėl Amerikietiško maisto
komplektų

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

KUNIGAS POVILAS DILYS IŠĖJO AMŽINAM POILSIUI

Kun. Povilas Dilys, ev. reformatų superintendentas, mirė Chicagoje liepos 24 d. ir buvo palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse liepos 28 d. Amžinybėn iškeliavo po sunkios ligos, likus nepilnomis trimis savaitėms iki savo 90-jo gimtadienio, kurio dar labai norėjo sulaukti.

nimas su mirusiuoju. Apeigas atliko kun. Jonas Juozapaitis, kuris skaitė maldas, pasakė gražų pamokslą. Atsisveikinimo daliai vadovavo iš New Meksikos valstijos atvykusi Hypatija Yčaitė-Petkus. Taip pat atsisveikinimo žodžius pasakė Algis Regis, Kęstutis Jėčius ir kt.

tadienio atsisveikinime, tiek penktadienio laidotuvių dalyvavo didelis būrys žmonių, atvykusių pagerbti daug bažnyčiai ir Lietuvai nusipelnusį vyrą. Po pamaldų bažnyčioje, automobilių virtinė pajudėjo Tautinių kapinių link.

Čia norisi išreikšti užuojautą mirusiojo žmonai Halinai Jakubėnaitei (komp. Vlado Jakubėno seseriai), dukrai Erikai Brooks bei kitiems artimiesiems. Tegul ilsisi kun. P. Dilio kūnas svetingoje Amerikos žemėje, kuria jis apie pusę savo gyvenimo metų vaikščiojo. Kun. Dilio

Lietuvių evangelikų reformatų bažnyčios generalinis superintendentas kun. Povilas Dilys, ilgus dirbęs lietuvių evangelikų parapijose Chicagoje, Toronte ir kitur, sako pamokslą 1993 m. Vilniuje lietuvių evangelikų bažnyčioje, kur jis dirbo prieš pasitraukdamas iš Lietuvos. Šalia jo – kun. J. Ed. Šulaičio nuotr.

Kun. Dilys buvo gimęs Vilniuje, 1905 m. rugpjūčio 15 d. Pradžios mokyklą lankė Vilniuje, o gimnaziją Omske, vėliau – Vilniuje. Varšuvos universitete baigė ev. teologijos fakultetą (1930 m.). Kunigu buvo išventintas 1931 m. ir ėjo Vilniaus ev. reformatų parapijos kunigo ir klebono pareigas. Vokietijoje Kielio universitete 1945 m. jis baigė ekonomijos mokslus. Nuo 1952 m. buvo Chicago ev. reformatų parapijos kunigu, drauge dirbdamas Chicago universiteto bibliotekos Rytų Europos skyriuje. Nuo 1967 m. ordinuotas ev. reformatų superintendentas. 1966 m. Chicagoje pradėjo organizuoti lietuvių ekumeninį ratelį. Beveik 10 metų dirbo Išganytojo parapijoje Toronto mieste.

Tiek savo pastoracinėje, tiek lietuviškoje bei organizacinėje veikloje visada buvo nuoširdus ir sumanus darbuotojas, palikęs žymius pėdsakus visur, kur tik veikdavo.

Kun. Dilys liepos 26 d. buvo pašarvotas Petkaus laidotuvių namuose Chicagoje. Čia su velioniu atsisveikino lietuvių ekumeninio būrelio vienas iš aktyviųjų darbuotojų kun. dr. Vytautas Bagdonavičius ir skautų veikėjas Jonas Dainauskas. Liepos 27 d. jo kūnas buvo pervežtas į Ziono ev. Liuteronų bažnyčią Oaklawn, Il. Čia buvo ilgesnės apeigos ir atsisveiki-

šv. Rašto skaitinius perskaitė iš Lietuvos atvykęs jaunas kunigas Virginijus Kelertas ir angliškai Ernest Fricke.

Liepos 28 d. įvyko laidotuvių apeigos. Tiek ketvir-

pasiges ne tik jo artimieji, bet visi žmonės kuriems yra tekę su mirusiuoju bendrauti ir patirti jo gerą širdį ir norą visiems padėti.

Edv. Šulaitis

Po sunkios ligos mirus

DR. VLADUI BLOŽEI,

siunčiam gilią užuojautą skausmingose valandose likusioms jo žmonai LILI ir dukterims DALIAI ir ASTAI.

Elena ir Viktoras Čeičiai
Liuda ir Vincas Apaniai
Maja ir Alfonsas Čeičiai

Amžinam poilsui iškeliavus veterinarijos gydytojui ir ištikimam tautos sūnui

VLADUI BLOŽEI,

nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo žmonai LILEI, dukroms DALIAI ir ASTAI ir visiems artimiesiems.

Eglė ir Bronius Arai
Rūta ir Jonas su šeimomis

Los Angeles,
California

Buvusiam Vilties draugijos valdybos nariui ir dosniam Dirvos rėmėjui

DR. VLADUI BLOŽEI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo žmonai LILEI, dukroms DALIAI ir ASTAI ir visiems artimiesiems.

Vilties draugija ir
DIRVA

A. A. DR. VLADUI BLOŽEI

mirus, žmonai LILEI, dukterims dr. DALIAI ir dr. ASTAI, broliui PETRUI, žentui dr. LARRY, giminėms Lietuvoje ir visiems kitiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Dalia ir Jonas Maurukai
Daina ir Arvydas Ignatoniai
Rimas ir Margarita Maurukai
Aida ir James Gerbec
Elena ir Adolfas Miliai

VERTINIMO KOMISIJA

Trisdešimt trečiajam DIRVOS novelės konkursui Vertinimo komisija jau sudaryta iš gyvenančių Floridoje.

Komisiją sudaro: Roma Degesienė,
Dalila Mackialienė ir
Stasys Vaškys.

Primeriname visiems suinteresuotiems, kad paskutinė rankraščiui įteikti data yra 1995 m. rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Šiuo metu DIRVA jau yra gavusi 8 noveles.

Korp! Neo-Lithuania inf.

TRISDEŠIMT TREČIAS

Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1995 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvenant Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi spapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.